Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
Research Library, The Getty Research Institute

http://www.archive.org/details/tractatusdenatur00glau

TRACTATUS
DE
NATURA SALIUM.
SIVE

Dilucida descriptio, perfecta explanatione declarans naturam, proprietates, & usus salium vulgò notorum, ut & alius cujusdam, admodum mirabilis, & hactenus mundo ignoti salis, cujus adjumento omnia Vegetabilia, Animalia, & Mineralia, sine ponderum suorum diminutione, & formarum mutatione in dura, & incombustibilia corpora transmutari possunt:

CUM

Demonstratione firmissima, quod sal (post Deum & Solem,) unicum sit principium, solaque origo, propagatio atque augmentum unicum cunctarum rerum, ex quo maximus totius Mundi thesaurus, & maximæ divitiæ erui queant.

ITEM

Tractatulus parvus, & compendiosus de Salium, Metallorum, & Planetarum signaturâ.

In Dei omnipotentis honorem & gloriam, Luminisque Naturæ amplificandi, & declarandi causa descriptus & in lucem editus operâ & studio

RUDOLPHI GLAUBERI.

AMSTERODAMI,
Apud IOANNEM IANSSONIUM.

ANNO MDCLIX.

LECTOREM.

Multiplices, ac varii cibi sive ex carnibus, sive ex piscibus parati, licet optimi esse censeantur, si sale non conditi in mensâ appositi fuerint, nullo palatum delectamento afficere vulgò feruntur; utpote qui nec saporem delicatum exhibent, nec corporis valetudini conducunt. Extrà veri fidem non excedere effatum hoc tritum & vulgare, quivis & facile animadvertet, & fide facili admittet, si accuratâ mentis acie pensitaverit, salem inter ciborum condimenta primas tenere, nec par sibi aliud ullum habere, tantum abest, ut ex tot unum ipsi præferendum sit. Tanti autem Thesauri excellentes & admirandæ virtutes ac dotes dignissimæ sunt, quæ mortalium mentes indesinenti investigatione, & inquisitione occupatas teneant, quibus inquirendis & declarandis præsenti meo labore operam dare constitui, utpote qui quindecim aut sexdecim annorum spatio hactenus nil prius & antiquius habui, quàm ut laboribus meis qualibuscunque Divinæ Gloriæ, & publico Bono inservirem. Primo etenim

nim conatu meo opus quinque partium serie de
Furnis Philosophicis agens in lucem produxi.
ac quinque detexi Furnos variis destillationum
modis aptatos, ac excellentibus medicamentis
quæ varios ac diversos morbos Humanum cor
pus affligentes debellant, artificiosâ præpara
tione parandis idoneos detexi, quas utiles &
artificiosas inventiones hactenus antè me nem
revelavit.

Sequutum est Opus Minerale Mineralium
& Metallorum originem atque emendationem
commonstrans : Cui succesit Pharmacopæ
Spagyrica tribus partibus tractans de Vegeta
bilibus, quo pacto medicamenta ex ipsis efficaci
paranda sint.

His proximum fuit de admirandâ Salis
træ Naturâ & Proprietate opusculum, quo s
lidè demonstratur salium cunctorum miracu
lum illud verum fuisse solvens universale Ph
losophorum, quod omnium hominum, summ
rum & imorum, divitum & pauperum us
inserviat. Miraculum mundi illud opuscu
lum appellavi; Explicatione, & Continuatio
auxi, atque contrà invidorum & Risorum i
sultus nefarios munivi defensione, & apologi
His cunctis miracula Divina, & Naturæ m
ster

teria huic Mundo in maximâ cœcitate versan-
ti ob oculos posui.

Accessit alius tractatus sub Prosperitatis Germaniæ titulo; quatuor libellis, quorum duo posteriores in lucem hactenus non prodierunt, proditurit tamen brevi, si Deus vitam mihi prorogaverit, utilissima œconomiæ, & administrationis rei familiaris præcepta complectens.

Opusculum itidem aliud, cui titulus, consolatio navigantium, docens, quâ ratione, in itineribus & navigationibus longinquis in Indiam Orientalem & Occidentalem institutis, navigantes contrà famem, sitim, aliasque, ejusmodi, quibus obnoxii esse solent, incommoditates se defendere, sartosque & tectos conservare possint.

Porrò tractatus de Tartaro, Aceto, Vinique Spiritu eorum facilem apparatum & præparationem indicans.

Adjunxi his ipsis Tractatum de Auro Potabili, & alium de Medicina universali, sive Auro Potabili Vero, & alia scripta Apologetica, quibus non modò perfidam hominum infidelitatem sed etiam plures excellentes scientias revelavi, ut his ipsis scriptis omnibus Gloriam Divinam illustrarem, ac commodum & emolu-

mentum proximi mei quærerem, ipsique tanquam eximios cibos, animam pariter, & corpus reficiendi gratiâ apponerem.

Ac licet dicti cibi propriâ suâ naturâ salsi salubres, & boni saporis sint, salemque suum Naturalem contineant, operæpretium tamen visum mihi fuit eosdem quasi novo sale aspergere, & salsamento quodam condire, ut eo majore appetentiâ & voluptate gustari possint. Et ad hoc faciendum eò proniore sum animo quò studiosius operam dare conor observando Veterum Doctorum præcepto præcipienti, ut sine sale nullius cibus mensæ imponatur. Etenim more antiquo receptum est, ut in bonâ re familiaris administratione salinum primo apponatur, & cæteris cibis omnibus præmittatur, nec prius è mensa dematur, quàm cæteri cibi omnes remoti fuerint: Id quod indicio est, salem utilissimum ac maximè necessarium donum Dei jure ac meritò apponendos in mensa cibos præcedere, & post illos ultimum removeri. Ut autem nobilissimum hoc munus Divinum ignorantium cœtui melius innotescat, & notius, quam antehac, fiat, intermittere non possum, quin paucis, & quasi obiter, quantum quidem temporis ratio in præsentia mihi indulserit

dulserit, ejus ingentem & admirandam efficaciam, in Humani Generis commodum adumbrem & depingam. Pauca verò & compendiosa hæc, rogo, Miraculorum Divinorum studiosus æqui bonique faciat, nec parvi pendat, reliqua in aliorum piorum, & sedulorum virorum scriptis inventurus, si plurium cognoscendorum desiderio arserit.

Quantum igitur attinet ad originem salis totius terræ nutritoris, & sustentatoris, qui ex Oceano tanquam universali promptuario depromitur, opinionum divortia exorta scriptores in diversas ablegarunt partes, & sententias. Salinos fontes, qui in multis ac variis terræ locis ex scaturiginibus suis erumpunt, & coctionis beneficio salem suum expromunt, quidam opinantur non ex Oceano suum ortum ducere, sed ex sale, in plurimis Globi terreni locis, peculiariter instar metallorum generato, & nato. Argumento hoc opinionem suam stabiliunt, quod fontium istorum aqua salsedine suâ marinam sæpè multum excedit, & è contrario hæc per prolixos terræ meatus provecta salsedinem suam necessariò prorsus amittit, & salem suum relinquens planè dulcis, aut insipida prodire debet. Ratio hæc adeò veritati consen-

tanea primo aspectu videtur, ut vix aliter se rem habere quis arbitrari possit. Plerœque etiam aquarum dulcium scaturigines ortu suo primo salsæ fuerunt, quæ meatus terræ penetrantes salem suum, ut terram nutriat, in eâdem deposuerunt, & in Generis Humani usum quotidianum dulces eruperunt. Unde tot ac tàm variis fluminibus ortum præbuêre, revertentibus iterum in mare, seu Oceanum, Universale illud promptuarium, ex quo indesinente fluxus reciprocatione salem petunt, eundemque terræ communicant, ut hoc pacto nunquam nutrimenti debiti penuriâ laboret, sed ejusdem perpetui mineralia, lapides, frutices, arbores, gramina, bestias & ipsos homines participes reddat, atque ita tam irrationalium quam rationalium animalium sustentationi, propagationi, & conservationi inserviat; id quod nemo rationis ac mentis suæ compos negare poterit. Nisi forsan Circulationem Sanguinis Humani in corpore humano, ceu Microcosmo quodam, quæ haud paucis ignota est plenè, & incognita, negare, & dicere velit sanguinem in minimo manus aut pedis digito, in sinistrâ aure, aut aliis locis non oriri ex Hepate universali san-

sanguinis fonte, sed à Spiritu Vitali particulariter in illis ipsis locis generari, & produci, id quod absurditatem haud exiguam capit.

Cum igitur sanguinis in Microcosmo indefinens Circulatio tanquam verissima nullo modo negari queat, quidni & talis in Macrocosmo seu orbe terrarum Circulatio, ut vera non admitteretur? Sicut enim Sanguis Humani Corporis ex jecore exoriens per omnes totius corporis meatus, & venas tàm magnas quàm parvas se diffundit, totiusque compagis vitam conservat, ac omnes partes nutrit, & auget, meliorem succum, qui in carnem, ossa, cutem, & capillos mutatur, in ipsis membris, ut nutriantur, & augeantur, relinquendo, atque Phlegma inutile per cutis poros expellendo: Ità etiam comparatum est cum totius Macrocosmi nutrimento, & alimento, universali, dum sine intermissione aqua illa salsa, ex Mari magno sive Oceano totum Orbem terrenum ambiens, per multos parvos & magnos meatus, ceu venas, terræ partes omnes perretat, & illas sale suo nutrit & sustentat,

ut mineralia; metalla, lapides, arenæ, lim
frutices, arbores, gramina nutriantur, cre
scant, & crescendo incrementa sua suman
Reliqua aqua sale omni liberata, tanquam su
perfluum quiddam in superficiem extermina
tur, ac in varias scaturigines tàm parva
quàm magnas diffusa, haud aliter, ut in Mi
crocosmo Sanguinis superfluus sudor, per innu
merabiles meatus & poros expellitur. Quo
autem in plurimis terræ locis salem aqua no
relinquat, sed secum educat, hoc diversis c
causis fieri omninò verisimile est. Primò nam
que antiquus ille Paterfamilias Divina su
providentia sapienter admodum ordinavit, c
instituit, Generis Humani commodo prosp
ciens, ut ejusmodi aqua salsa, qua homines c
rere nullo modo possunt, è terra erumperet. I
de causa quibusdam terræ locis ab igni centra
aqua marina passim meatus & hiatus transie
exsiccatur, & in dura ac grandia frusta coag
latur, quæ labore humano eruta & effossa, c
aquæ adjumento soluta, atque sordibus suis
berata in ahenis idoneis excoquuntur, atque
salem purum rediguntur.

Si verò contingat, ut aliæ aquæ inmeatibu
terrestribus, quos transeunt, ejusmodi frust
sa

salis coagulata offendant, ejusdem tantum solvunt, quantum secum auferre possunt, ac postea variis modis in sales excoquuntur, prout majorem vel minorem salis copiam secum avexerint.

Quod autem hic salis fons locupletior existat, & ille minore copia ditatus sit, in causa est illabentis aquæ, & se salsæ aquæ associantis copia major, vel minor, quæ hanc debiliorem reddere solet.

Hæc pauca sufficiunt refellendæ opinioni eorum, qui fontes salinos non ex mari originem suam trahere, sed peculiariter in terra astrorum adjumento excitari & nasci statuunt. Forte an & hoc quoque posse fieri credibile esset; credibilius tamen illud videtur, quod Sol & astra radios & influentias suas in Oceanum & maria demittentes salem in iis generent, tot terrarum postea meatus pervios penetrantem, & terræ nutrimentum debitum advehentem.

Copiæ salis in fontibus majoris aut minoris & hæc causa adferri posset, quod meatus isti salsam ex mari aquam recipientes situ differant locorum & differentiam suam sortiantur ab aqua ipsa marina, quæ varia & multiplex miro discrimine inter se distat.

Nam

Nam quò propius aqua marina ad Septentrionem occedit, eò minorem salis copiam continet, adeò ut sæpenumero vix decimam, aut vigesimam salis partem comprehendat.

Quò verò Meridiei, aut Orienti propinquior est, eò majori salis copiâ locupletatur. Eâ de causâ in Indiæ Orientalis, aut Occidentalis partibus haud paucis mare tanta salis vi turget, ut tempestatis impetu vehementiore concitatum copiosam cum fluctibus spumam in litus ejiciat, solaribus radiis postea exsiccatam, & in salem redactam, quo incolæ ad condiendas carnes, & pisces uti solent. Experientia docuit, quod in ejusmodi locis aquæ marinæ quatuor libræ unam salis expromant tantæque Salis abundantiæ indicium est ipsarum terrarum istarum fertilitas, quæ sine ullo cultu & labore humano, æstivis æque ac hybernis mensibus incolas præstantissimis fructibus ditant. Tanta fertilitate non gaudent regiones ad Polum Arcticum propius admotæ, idque quod & solis radios majores & penetrantiores desiderant, & non exhibent tantam multitudinem salis, qui omnis fertilitatis causa existit, idcircò infrequentiore præsentia suâ dictis regionibus tàm largam & spontaneam

aneam fructuum fertilitatem denegant.

Ut autem sal, quem imperiti in postremis habere consueverunt, in majore habeatur honore, diutius nomen ipsi debitum silentio præterire nec volui nec potui, ideoque ipsum maximum Mundi thesaurum, & ampliſsimas divitias nuncupavi.

Hoc titulo insigniendum esse ut probem, & demonstrem, præter hunc unicuique notum, communem & abjectum salem, in quo omnium Creaturarum vita, conservatio, accretio, & propagatio consistit, & qui omnium rerum principium & finis est, majorem in terra thesaurum non reperiri; necesse erit, ut, quàm brevisimè illud fieri poterit, infallibilem mysteriorum Dei & Naturæ veritatem in apertum producam.

A Lectore autem nullius præjudicii opinione occupato obnixè peto, ut sibi offendiculo esse non patiatur vilitatem abjecti & contempti salis, nec etiam putet, me ipsi hoc titulo exhibendo, ac illum totius Mundi thesaurum maximum, & maximas divitias appellando, modum excessisse, nimiosque honores ipsi exhibuisse. Pertinent enim jure ac meritò ad ipsum tanti honores, tantusque titulus, adeo-

adeoque majori adhuc insigniendus esset, si ma-
jor ipsi attribui à me posset. Facile autem mih
persuasum habeo, si auri sacra fame correpti
hunc libellum aspexerint, titulum legerint
quod nihil aliud mente sua concepturi sint
quam ipsius Universalis Magni descriptio-
nem, aut magnarum divitiarum, & ingentium
thesaurorum revelationem, quam se in hoc
tractatu inventuros sperabunt, ne somniatur
quidem, abjectum & contemptum salem in
medium hic proditurum, ideoque dicturi: An de
manipulo salis tantus clamor excitandus est?
Quis Glauberum tanto titulo salem insignire
ausum fuisse putasset? Sed obnixè abs te con-
tendo, mi amice, ut patienter ea, quæ de sale
tibi hoc scripto ob oculos pono, perlegas, & ac-
curatè examines, ut me puram putam veritа-
tem scripsisse deprehendas. Si mentis tuæ ca-
ptum superant, eademque tu hactenus ex alio-
rum libris nec didiceris, nec intellexeris, hoc
tibi in mentem veniat velim, non omnes omnia
cognita habuisse, & Deum omnipotentem po-
steris, multa reliquisse, quæ superbos & scientia
inflatos hactenus celavit. Lege ac perlege Ve-
terum Philosophorum scripta verissima, ut co-
gnoscas, & pernoscas, viros, illos, qui
in-

ntima Naturæ penetralia excusserunt, salem
agni quidem feciſſe, ſed de induſtria ingra-
um Mundum ejus myſteria & arcana celaſſe,
uæ his ultimis temporibus jam in apertum
roducit, tibi & omnibus aliis tanquam incom-
arabilia dona gratiſſimo animo ſuſcipien-
a.

Arrige aures Pamphile, aperi oculos tuos
xcitate, & tenebris obductos, attende ad bo-
a ea quæ tibi de ſale depredico; ſi periculum
eceris, & cuncta examine accurato perſcruta-
us fueris, an cum Deo, Natura, & Veritate
onveniant, nullum mihi dubium eſt, quin ma-
na lux mentem tuam illuſtratura, & te quaſi
enovatum hominem factura ſit. Sin autem
uperbo atque elato animo eadem, quæ & di-
ere, & intelligere recuſas, ludibrio habueris,
n ſtultorum vervecum cenſu, & numero ver-
aris, in eodemque perpetuo manebis, licet ipſe
Ariſtoteles, omneſque Profeſſores, & Docto-
es longis tuis auribus aſininis inſideant, & tu
iſdem, ſicut Aſinus ſacco, tuam ſtultam ſu-
erbiam, & ſuperbam ſtultitiam velare cone-
is. Longè ſatius eſt, multa ſcire, & ſe modulo
uo metiri, quàm nihil ſcire, & vaniſſimo
ignorantiæ ſuæ faſtu ſe efferre. Nunquam

vidi

vidi aliquem, qui scientiâ verâ præditus se a liis prætulerit; quamplurimos contrà depre hendi, qui invidiâ, odio, & inhumanâ maliti incitati, nihil prius & antiquius habuerint, c habere adhuc soleant, quam ut piis, quibus Di vina Benignitas dona sua concessit, insulten eosque ludibrio habeant, & Theonino dente ro dant, quod facinus Diabolicum suo tempore Di vina Iustitia impunitum non dimittet. Ho tibi velim capias, superbe cavillator, & ad e jam attendas quæ de sale dicturus sum.

TRA

TRACTATUS
De
NATVRA SALIVM.

I. *De Natura Salis.*

VT compendio demonſtretur, quam plurima bona, imò, ſi animæ noſtræ ſalutem excipias, ſummum bonum temporale, ſummam valetudinis humanæ conſervationem, ſummas divitias, ſummos theſauros, & quæ alia ad humanum uſum neceſſaria ſunt, plenè & plane in ſalis corpore objecto latitare, primò audienda ſunt ea, quæ Chriſtus Servator noſter ipſa Veritas, ipſa Lux, ipſa Vita de Sale dixit apud Evangeliſtam Lucam cap. 14. v. 34. & Marcum cap. 9. v. 50. *Sal*, inquit, *bona res eſt.* Apud Lucam autem cap. 18. v. 19. *Nemo*, ait, *eſt bonus, niſi Deus ſolus.* Suos verò Diſcipulos ſalem terræ nominat, additque *ſi ſale terra careat, inutilis eſt, nec ſuctus profert*; ipſumque ſimum ſine ſale nulli ſui eſſe poteſt. Idem eſt, ac ſi diceret: Sal noliſſima totius mundi res eſt, & tamen apud multos abjectiſſima & contemptiſſima. Huic ſimiles eſtote, & Dei voluntatem facite, ac tanquam Mediatores ad Deum peccatores deducite, quod aliter fieri non poteſt. Caput veſtrum

 ſum,

sum, Magister vester, & Antecessor vester Meis vestigiis insistite, me sequimini; Ego sum via, &c. Verba hæc Domini nostri Iesu Christi maxima mysteria occultant, quæ homines debito examine non perpendunt, sed tantum obiter, & quasi per transennam inspiciunt, & legunt. Sed hoc sciendum est, Christum ne unicum quidem verbum frustrà pronunciasse, & dictum quodvis ex sancto ejus ore profectum maximi momenti mysteria occulere, quæ ne millesimus quidem intelligere, capere, & credere potest. Unde hoc nisi à peccato, superbiâ, mundanâq; ambitione & vanitate, quibus corda hominum adeò plena & distenta sunt, ut nihil spirituale admitte re possint, velint. Vasi aquâ fœtidâ, & venenatâ repleto pretiosum & nobile vinum, aut jucundi saporis medicamentum si velles infundere, illa salubri medicamento non cederet locum, & succus nobilis effusa profusione inutili periret. Ità etiam cum ingratissimo, & perversissimo hoc mundo hodierno comparatum est, in quo maxima hominum pars cor, sua, sensus, & cogitationes omnes, terrenis & caducis rebus ad summum oppleverunt, adeò ut nihil omninò Divinarum rerum recipere queant. Culpâ est detestabilis Satanas, qui Zizaniorum copiam tantam hominum cordibus insevit, ut tritico utilissimo nullus locus relinquatur. Si circumspexerimus, & actiones hmmanas cunctas prospexerimus, rem verissimam comperiemus. Felix est ille, qui tempestivè ad frugem se recipit, à malitiæ viâ declinat.

Ad salem redeuntes audiamus, quæ aliorum de ipso sententia fuerit. Philosophorum scripta prolixis verbis hîc citare & adducere opus non est, cum in promptu sint, & unicuique ex ipsis pateat, quod ipsum, post Deum, solem & ignem, nobilissimam creaturam æstimaverint, & quasi Divinis honoribus affecerint. Ethnici sine igne & sale Diis operari non potuerunt. Vetus & Novum Testamentum perlegens, Deum ipsum salis rationem habendam mandasse, invenies. Apud Sanctum Evangelistam Marcum reperitur, omnes homines igne, & cuncta sacrificia sale condienda, & lampadem, aut lumen in altari nunquam extinguendum, sed in continuo ardore conservandum. In Ecclesiâ Christianâ semper hic mos observatus est, ut nullus infans baptizaretur, nisi præsente aliquo lumine, aut candelâ aliquâ: mò à sacerdote parum salis ori ipsius baptisati inderetur his verbis: *Accipe sal sapientiæ*; quasi diceret: disce Deum intelligere & percipere, & noi evadere Mundana Bestia, quæ nullo intellectu prædita est. Hæ ceremoniæ adhuc hodiè in locis nonnullis observari consueverunt. Græca Ecclesia aqua & igne baptizat, eoq; ritu indicat, igni similem esse Spiritum Sanctum, quia corda hominũ rigida calefacit, vivificat, & ad Deum convertit. Deus ipse consumentem ignem se nominat, Spiritusq; Sanctus semper figurâ ignis apparuit, & linguis ignitis se in Christi discipulis ostendit. Abyssini sub potentissimo Rege Sacerdote Iohanne in

Africâ Christianam Religionem profitentes aquâ & igne baptisant, & frontibus hominum baptisatorum signum inurunt. Ut in pauca conferam, non est inter Ethnicos, Judæos, Turcas, ipsosque Christianos ullus, qui ignem & salem in maximo pretio non habeat, de quo tamen amentibus non innotuit plus, quam porco, vaccæ, aut aliis bestiis irrationalibus, quæ sine intellectu vitam transeunt. Duæ autem hæ Creaturæ Dei, ignis nimirum, & sal in Naturæ fundamento unum sunt, & idem. Nam ignis salem produxit, & hic in ignem, ille in salem revertitur, ità ut mutua conversione semper unum in alterum commutetur. Ideò dixit Hermes omnium Philosophorum Pater; Superius est sicut quod est inferius, & inferius est, sicut quod est superius, sicuti legere est in Tabula ejus Smaragdina. Sol sive ignis est superiùs, sal inferiùs, qui instar solis vel ignis facili negotio combustibilis redditur, prout in plurimis scriptorum meorum locis docui, ipsique Philosophi omnes unanimi consensu fatentur, quod maximum secretum in igne & sale absconditum lateat. Hinc Alchimiæ natum vocabulum ex igne & sale, qui omnia penetrant, ipseque ignis symbolum est Dei, qui figurâ ignis se conspiciendum semper exhibuit: Sal verò æternitatis symbolum, eò quod à corruptione cuncta defendat & conservet. Christus Lux Mundi, ejus vero Discipuli sive Apostoli sal Terræ nuncupantur. Si mihi liceret,

liceret, dilucidè & aperte cuncta hæc demonstrarem. Sicut Christus & Discipuli ejus, qui sal terræ fuerunt, Sancti Evangelii dilatatione quasi Medium extitêre, cujus adjumento peccatores Deo reconciliati sunt; Ità etiam Magni illius universalis Veterum Philosophorum beneficio in corporibus humanis reconciliatio fieri solet, ut cæteris paribus aliquam comparationem instituamus. Nam perditus & à Deo rejectus peccator, aliâ ratione Deo reconciliari non potuit, nisi Deus verbum suum per Spiritum Sanctum in corpus hominis alicujus, nempe Virginis Mariæ misisset, ut ibi caro fieret, & naturam humanam assumeret, sicut Johannes Evangelista in Evangelii sui principio testatur, dicens: *Et Verbum caro factum est, atque inter nos habitavit*, &c. Necesse fuit, ut Divinitas se humiliaret, humanam naturam assumeret, pateretur, moreretur, ac resurgeret, antequam homo lapsus, & rejectus Deo reconciliaretur. Nam homo homini in hoc casu opem ferre non poterat, sed requirebatur talis auxiliator, qui plus quam homo Divinæ & Humanæ Naturæ particeps esset, ut pro homine patiendo & satisfaciendo eundem cum Deo in gratiam reduceret. Posset hic aliquis quærere, & dicere; Cur fecit hoc Deus, qui facilè Satanam inhibere potuisset, ut Serpentem non ingressus fuisset, & hominem per illum non seduxisset, & ad lapsum impulisset? Ità enim non opus fuisset, ut Verbum Dei

caro fieret, pateretur, ac moreretur. Sed mi homo, scias, Deum hoc non voluisse, sed potius illud, quo homini Bonum ac Malum proposuit, ut ità Omnipotentiam suam monstraret, & manifestaret.

Cur Satanas serpentem ingressus est, & ejusdem ope hominem ad lapsum incitavit? Ideò ut Deus imaginem reconciliationis nobis proponeret.

Cur Moses in deserto æreum serpentem erexit, & Israëlitis mandavit, ut illum aspicerent, cum à serpentibus morderentur? Ideò nimirum ut omnes à serpentibus icti veneno, liberarentur aspectu illo, & pristinam sanitatem recuperarent. Typus fuit crucifixionis Christi, qui tanquam anathema pro nobis cruci affixus est, ut nos omnes unanimitus, & seriò ipsum invocantes à veneno, & morsu Diaboli, Serpentis illius infernalis, liberi evaderemus. Haud aliter se res habet cum admirandâ illâ Veterum sapientum medicinâ, quod factâ comparatione admodum dilucidè demonstrare possem, si per homines imperitos & iniquos rerum judices mihi liceret, & non verendum esset, ne in malam partem raperent. Ut tamen gustum aliquem præbeam, non possum, quin paucis hæc attingam. Sicut Deus ab æterno immutabilis est, & manet, & pro suâ Voluntate Divinâ post Mundi creationem ex terrâ hominem formavit, eidemque divinum suum spiritum inflavit, ut massa illa terrea vitam nacta fuerit: Postea costam ex corpore ipsius demptam in fœ-

fœminam mutavit, homini ita adjutricem adjungens: Utrique in paradisum deducto de omnium arborum fructibus edere concessit, excepto unico fructu arboris scientiæ Boni & Mali: Satanas verò invidiâ & odio in Genus Humanum incensus tantam felicitatem hominis ferre non potuit, sed in Serpentem æstu plenum ingressus Evam seduxit, & per hanc seductam Adamum impulit, ut Divinam legem transgressus unà cum uxore suâ de pomo vetito comederit, atque ità se in æternam pœnam & damnationem conjecerit, in quâ ipsi in æternum manendum fuisset, nisi Deus ipsius misertus per Spiritum suum Sanct. in Virgine Mariâ Verbum suum carnem fieri, & naturam humanam assumere voluisset, cui facto homini, & utriusque naturæ participi secundum humanam suam naturam patiendum, moriendum, tertioque die ex sepulchro resurgendum fuit, ut innocentiâ suâ pro Adami & Evæ, totiusque Generis Humani peccatis plenissime satisfaceret, & miseros homines cum Deo in gratiam reduceret. Ità etiam Universalis Medicina Philosophorum in Metallis Auream naturam cæteris, & in Corporibus Humanis sanitatem pristinam restituit, & in utrisque amissam recuperat, & reconciliat, postquam per passionem & mortem resurrexit, & ad summam sui perfectionem deducta est. Illa Christi reconciliatio & satisfactio pro Humano Genere cœlestis est, Hæc verò per Medicinam Universalem Elementaris, adeò tamen

priori comparabilis & conveniens, ut etiam quilibet Ethnicus, Turca, aut incredulus, hujus Operis Philosophici cognitionem adeptus, proculdubio confestim Religionem Christianam verissimam sit agniturus, & fassurus. Ideo mihi persuadeo, Ethnicas Sybillas, & diversos Philosophos, qui adeò clarè de Deo, ejusque Filio scripserunt, illud nunquam facturos fuisse, nisi hoc ipsum Opus Philosophicum ipsis innotuisset. Ut ut sit, & sive ipsi ex Spiritus Sancti revelatione habuerint, sive ex Lumine ipsius Naturæ hauserint, probè sciverunt, ut scriptis suis testantur, Deitatem Trinam, atque Deum Patrem, Filium & Spiritum Sanctum esse, licet omnia hanc cognitionem concernentia non tam clarè, perspicuè & distinctè tradiderint. Quâ de re nulla hic est disputandi occasio, cum illud solummodo innuere voluerim, si paganus aliquis, aut nomen Christi non professus, sive Turca, sive Judæus aut Ethnicus veræ Philosophiæ cognitionem possideret, ipsum in suo paganismo non diutius mansurum, sed, Christi doctrinâ ipsi revelatâ, à conscientiâ convictum necessariò falsam suam de Deo opinionem depositurum, & Christum agniturum, & confessurum esse. Atque hoc extra omne dubium, & omninò est infallibile. Nam siquis Mosen, & Prophetas, Novumque Testamentum atque Apostolorum scripta legendo pervolverit, atque cum Naturali Opere Philosophico contulerit, cuncta adeò clara & aperta offen-

ffendet, ut fieri non possit, quin in admiratio-
em summam ipsum raptura sint admiranda illa
aturæ mysteria, quibus Lumini Naturæ con-
ssis Deus se toti Mundo manifestare voluit.
oſen, Christum, ejusque Apostolos probè in-
lligenti nequaquam opus est, ut Philosophici
peris meditatione, & investigatione multiplici
rebro suo multum negotii facessat, cum omnia
ertè, & expresè conscripta in ipsorum scriptis
fendat, præcipuè apud Mosen lib. 1. Genes. &
postolos, ut & ab initio Evangelii Johannis, ubi
ligenter perpendenda sunt sequentia verba: *In
ncipio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum,
Deus erat illud Verbum, per quod omnia facta
nt, & sine quo nihil factum est.*

Ac quanquam Moses, Prophetæ, & Apostoli
nnisi de Divinis rebus loquuti sunt, & Divina
ocuerunt, de Philosophia, aut Lumine Naturæ
rum solliciti, utpote qui longe meliori, Christi
mirum Lumine, quod Naturali longè præstat,
uminati erant, nihilominus tamen ipsorum
ripta Naturæ Lumini convenientiâ suâ exacte
spondent, & ipsos quasi ex professo Philoso-
os & Universalis Medicinæ professores fuisse
guunt. Cur autem Deus omnipotens hæc o-
nia fieri permittat, nostrum non est disputare,
ii à Sacra Scriptura ad æternam salutem, à Lu-
ine Naturæ autem ad Universalem Medici-
m, ad Deum atque Naturam ex ea cognoscen-
m ablegamur.

Prophetas legentem necessario magna admi-
tio subeat necesse est, quod tot ac tàm multa mi-
bilia memoriæ prodiderint, perinde ac si Phil-
sophiæ & Physices peritissimi extitissent. Un-
mihi non immeritò fit verisimile, totam Nat-
ram ipsorum oculis patuisse, quippe hominib-
Spiritu Sancto, cui nihil occultum est, prædit-
Sunt qui Evangelistam Johannem Hermetica
Philosophiam intellexisse statuant, Hymnusqe
adhuc restat in ejusdem Johannis honorem
Antiquis Patribus compositus, & decantatus, a
quo hæc verba occurunt; *Qui ex virgis fat*
aurum, gemmasque ex lapidibus. Uniuscujusqe
judicio tamen hæc permitto, & hoc solum lc
dico quod Cœlestia & terrena mysteria Proph-
tæ & Apostoli cognita exploratáque habu-
rint.

Quanquam verò nunquam tantum opus Pl-
losophicum conficiendum in manus sumpseri
adeò tamen mihi ex Prophetarum, & Apostol-
rum scriptis, atque ipso Naturæ Lumine notu
est, ut facilè, Divina & humana inter se confere
do, illud oculis subjicere possem. Sed ea facien
potestas mihi non concessa est, ideoque confic
neminem mihi hæc pauca in malam partem i-
terpretaturum esse, Gloriam Dei, & commodu
proximi mei in his scribendis tantum spectan.
Plura non est cur quis apud Veteres, & Nov
Philosophos quærat, cum Mosis, Prophetaru
& Apostolorum Divina Scripta legendo & cc-
sid-

iderando voti sui compos fieri, & absque dubio n iis Lapidem Philosophorum descriptum repe-ire queat, si parvam modo Naturæ cognitio-nem habuerit. Plura non dico, nisi quod infalli-bilis veritas in iis occurrat. Hæc omnia ità ac-cipienda sunt, ut Divina divino, & Elemen-taria ac Naturalia Elementari sensu intelli-gantur sine mutuâ commixtione, quando-quidem nullam communionem inter se ha-bent.

Ne vero alicui absurdum esse videatur, quod S. Johannes Evangelista ex bacillis aut virgis au-rum confecerit, & ex lapidibus gemmas, ut Hy-mnus dictus docet, arte profecto grandi & ad-mirandâ; imperitis aperire, & monstrare operæ-pretium duxi, quo pacto illud fieri pos-sit.

S. Johanni primò hoc factu possibile fuit, viro quippe Spiritu Divino abundè ditato, & Sapien-tiæ sale condito, ità ut supernaturaliter hâc a-ctione defungi potuerit, æquè ac naturaliter, cum Spiritu Sancto præditus etiam ipsum Lu-men Naturale omni dubio procul in possessione suâ habuerit.

Utracunque verò ratione hoc effectui dede-rit, scire nostrâ nihil interest, nec scire nos et-iam oportet. Quia verò pauci illud mente asse-quentur, & credent, quod naturalibus mediis S. Johannes idem operatus sit, multi tantum fidei Naturæ & Arti non habentes dicent,

fieri

fieri nunquam posse, ut lignum in aurum & gemmæ in lapides transmutentur. Ac quamvis posterius aliquo modo credibile, ob cognationem inter lapides & gemmas haberi queat, priu tamen ob lignorum & metallorum, utpote a diversa regna pertinentium, summam discrepantiam planè omnem fidem excedere objicient, a liasque objectiones ejusmodi in medium profe rent, apud imperitos ob speciem externam lo cum quidem inventuras. Sed Philosophis tali nullam admirationem, multò minus dubium ali quod movere solent, cum ipsos non fugiat, quan ta familiaritas intercedat Vegetabili Regn cum Minerali, quæ duo revera ex iisdem subje ctis, aqua nempè, sale, & igne oriunda sunt, quoc ipsorum anatomia clarissime demonstrat. Quanquam verò hoc alicujus captum superat, non tamen inde sequitur, id verum non esse. Si verò & apertè omnia dicenda sunt, eorum, qui Naturam rectè intelligunt, exiguum numerum reperiri fateor, cum tamen ferè omnes, quicunque, per aliquot saltem annos scholam frequentarunt, & aliquid Latinitatis adepti sunt, sive Naturam intelligant, sive eam ignorent, pro Philosophis haberi velint, Naturæ Lumine illuminatos Philosophos miris cavillationibus & mendacibus convitiis traducant, & ubique se ignorantiâ suâ efferant. Idcirco mirum non est, quod Naturæ secreta in occulto lateant, & ab imperitis ejusmodi Vervecibus omnia ea pro fabulis, ger-

ris,

is , & ineptiis anilibus habeantur , quæ lis cerebris Vervecinis capere neque-ut.

Sed quis huic incommodo mederi poteſt ? lundo ſui perverſi mores relinquendi ſunt. E- ut probem , & demonſtrem , arti omninò poſ-bile non eſſe Lignum in Aurum tranſmutare , uo pacto id fiat, indicabo.

Primò quidem , & antè omnia conſtat , omne gnum , omnemque herbam originem ſuam ac-ptam ferre ſulphureo cuidam ſali , ad quem Metalla ortum ſuum referunt , eoque nomine timâ convenientiâ , & ſimilitudine maximè nvenire , ita ut quàm facillimâ mutatione linerale in Vegetabile , & hoc iterùm in Mi-erale converti ſe patiatur , quod in aliis meo-um ſcriptorum locis ſignificavi. Si externa in-earis magna profectò inter Lignum aliquod t herbam , & Metallum differentia ſe con-iciendam offert ; Sed ad primam ſuam ma-riam reverſa & reducta nullo diſtant diſcrimi-e, ut ex continuatione Miraculi Mundi li-uet. Si igitur Vegetabilium Prima Materia mini alicui Metallico adjungatur , hoc illâ nu-itur ; Et vice verſâ , ſi Metallum in Pri-am Materiam reductum , eique Vegetabile iquod ſemen inſitum fuerit ; illud in Vegeta-le mutatur , quod experientia mihi ſepè com-onſtravit. Si hæc duo ſibi adeò affinia non ſent , etiam tàm facile mutationem illam mu-

tuam

tuam non admitterent. Semine inter se dissident primâ verò Materiâ conveniunt, quod inde apparet, si sal sulphureus non corrosivus arenæ misceatur, ac aquâ humectetur, ipsique semina herbarum diversarum inserantur. Nam unumquodque Semen inde suum nutrimentum attrahit, quodvis secundum speciem suam sui similе producens variis coloribus, odore, & sapore proprio, virtutibusque & viribus propriis præditum, quæ cuncta ex unico sale nec colores, nec saporem, nec odorem, nec tale quid actu possidente prodeunt, & caloris ex solo sole exeuntis beneficio, Archeique interni operationes manifestantur.

Ut clarius rem ob oculos ponam, hoc scien dum est, Vegetabilium principia esse aquam, sa lem, & sulphur, ex quibus & Metalla originem capiunt, & non ex currente Mercurio, ut multi opinantur. Argentum enim illud Vivum suа natura peculiare quoque est Metallum ex illis ipsis Principiis tribus natum, ex quibus cætera Metalla & Vegetabilia ortum suum trahunt, nimirum ex aqua, sale & sulphure, quod Anatomia ipsorum manifestum facit.

Hîc imperitorum turba consiliis communicatis de hac mea sententia refellenda deliberabunt, utpote quæ paucis fide digna videbitur. Incredulitatis autem hujus causa est imperitia & ruditas ejusmodi hominum, qui nullo tenta

min

nine res naturales aggressi & Luminis Naturæ radiis neutiquam illustrati talpis o-nninò cœciores existunt. Equidem, quæ hactenus toties, ac tot verbis inculcavi, eadem hic repeto, & affirmo: Metallum videliet in vegetabile, & hoc in Metallum convertì posse, nullumque reperiri Vegetabile ex quo Naturale & flavum Sulphur, Minerali Sulphuri in omnibus simile, parari non queat: Paratumque hoc ex vegetabili aliquo Sulphur, si fixo alicui sulphuri Metallico adjungatur, ab eodem in Metallum maturari, non tamen sine medio ut sæpenumero in scriptis meis indicavi, & medium illud salem esse dixi. Quicunque igitur immaturum aliquod sive Minerale, sive Vegetabile sulphur maturo alicui Metallo adjungere noverit, fixum, & constans Auri, & Argenti sulphur non fixo Vegetabili & Minerali sulphure nutriet, & augebit, hecque in alterius speciem & proprietatem transmutabit, prout fermentum album, aut rubeum fuerit, perinde ac herbæ alicujus semen etiam facit. Ità ex sulphureo tale Aurum vel Argentum fieri potest, secundum arbitrium alicujus; id quod tamen tempus debitum requirit, quandoquidem ejusmodi transmutatio sensim & gradatim calore ad eam idoneo perficitur, sicut in Vegetabilium & Mineralium propagatione fieri etiam solet.

Ex

Ex his videre est, transmutationem hanc me rum Naturæ opus esse, quod plurima experimen ta, quæ feci, & adhuc facere possum, liquidò de monstrant; Ideoque non est cur alicui talia ade mira, aut absurda videantur.

An S. Johannes transmutationem, de qua di ximus, naturalis alicujus artis adjumento præsti terit, an vero Virtute Divina eandem effectu dederit, nulla hic disputatione ventilamus, cun nobis, Naturali ratione talia præstari posse, hi demonstrasse sufficiat.

Quando enim lignum, panis, aut ossis frustum vel quævis etiam herba suo sali debito ex arti more adjuncta, & in primam Materiam reduct fuerit, sal ille ipse farinam, panem, lignum au herbam illam in sulphureum salem transmutat qui Vegetabilibus & Mineralibus crescendi fa cultatem auget. Ejusmodi sal in pulverem red actis silicibus albis, & quidem paucis mixtus, & igne fortiore liquatus rubrum & pellucidum da bit lapidem, aut vitrum, quod diuturniore igne si usseris, viride, ac tandem, instar carbonis, ni grum evadit, tantamque duritiem acquirit, u cæterorum lapidum pretiosorum more scind atque poliri queat. Videt hic artis avidus, una, eademque via, & uno eodemque tempore ex li gno Aurum, & ex albis silicibus pulchros, atque pellucidos lapides variorum colorum parari pos se. Ut autem Divinorum, & Naturalium rerum stu-

udioso oculi melius aperiantur, quid materia rima sit, clarius exponam.

Quod igitur attinet ad primam hanc Materiam, cujus hic mentionem fecimus, quod ex ipsâ non minus Metalla, quàm Vegetabilia nasci possint, sciendum est, eam quàm facillimè ignis, & cujusdam salis non corrodentis admiculo ex Metallis, Vegetabilibus, & Animalibus comparari posse; & quidem adeò celeriter, ut trium horarum spatio panis, carnis, aut Metalli alicujus fructum in sulphureum sanguinem transmutetur. Idem accidit quoque in bestiarum, & hominum stomachis, in quibus Vegetabilia, & Animalia composita viginti horarum intervallo consumuntur, & in sulphureum illud sanguinem transmutantur, ex quo ortum suum traxêre. At Metalla nimis fixa & compacta stomachi illi nihil juris habent, utpote quæ in primam materiam reducere nequeunt, nisi eadem in primam materiam prius reducta, & radicali solutione aperta in stomachos illos veniant, atque ità ab iisdem, Vegetabilium & Animalium instar, digerantur, & consumantur. Sed quid opus est stomachorum humanorum ope talia percipere, cum facilius ignis & artis auxilio hujusmodi operationes perfici queant. Putrefactio humida sine ignis adjumento in Animalibus, & Vegetabilibus longi temporis progressu idem præstabit; Sed in Metallis admodum difficulter, & nonnisi temporis

ſpatio longiſſimo? Nec ipſi ſtomachi Humani cuivis Vegetabili ad primam Materiam reducendo ſunt pares, utpote qui in ea tantum Vegetabilia vires ſuas exercent, quæ aptâ præparatione prius idonea ſunt reddita, ut à Stomacho digeri, concoqui & in primam Materiam converti valeant. At enim prius coquuntur, elixantur, & aſſantur, aut alio quovis modo parantur, ac præterea haud exigua eorum pars apparatum illum neutiquam admittunt, quippe quæ Naturæ Humanæ penitus contraria & in corpus hominis admiſſa nihil niſi venenatam operationem exercitura eſſent. Pari ratione Minerali & Metalla in Humano ſtomacho ad Materiam primam redigi detrectant, cum ſtomachus ipſi tolerare neſciat, ipſaque Naturæ Humanæ adverſantia, tanquam venenum aliquod, non ſine magno vitæ periculo ejecturus eſſet. Aurum hic excipio, quod unicum Metallum priuſ ritè præparatum in hominis ſtomacho reductionem in primam Materiam non refugit; non tamen neceſſariam, quam faciliorem, & promptiorem Ars ſubminiſtrat. Ei, quem artificioſa hæc reductio latet, Naturalis ſatisfaceret faſtidioſa tamen, & ob fœtorem, longiſſimumque, quod requiritur, tempus fugienda. Quo nomine & Natura hic Arti poſthabenda. Et Veteribus quidem Philoſophis nonnulli Animalium ſtercora haud immeritò magni fecêre ob vires incredibiles, quas reconditas poſſi-

dent

ent. Verum quoniam Medicamenta aptiora, magis idonea in promptu habemus, non ſi- ratione illa omittimus, & iis relinquimus; ii meliorum inopiâ laborant; quod uſu ve- t Agricolis ab Urbibus & Pharmacopoliis re- otioribus, apud quos, in variis morbis ſter- oribus Medicamentorum loco uti, in mo- poſitum eſt. Muſcerdis minorum murium uellarum & puerorum corpora purgant. E- inum & anſerinum fimum, aquâ, cereviſiâ, t vino ſolutum, per linteolum expreſſum, propinatum, in Morbo Regio per ſudorem rando, uſurpant: In Eryſipelæ locorumque ne aut aquâ fervidâ aduſtorum curâ, porci- ſtercore utuntur: Ovillo autem in omnis neris tumoribus; Canino albo in Anginâ, iiſque colli vitiis, atque humano, quod inſciis ntra varios internos, & externos corporis mani defectus propinare ſolent. Admiran- curâ quodam tempore nomentaneam opem rcus humanum tuliſſe memini diuturno cui- m morbo, quem planè & celeriter removit, re in admirationem rapiens eos, qui tàm ce- ris curæ rationem ignorant. Qui ſtercoris aturam & Proprietates intelligit, facile ſi- perſuadet, quod eodem mirabilia effectui re poſſint. Ratio in promptu eſt, quia ſter- s humanum nihil aliud eſt, niſi panis, & ca- in primam ſuam Materiam reducta, omni- s vinculis ſoluta, & ad vires ſuas exercendas

idonea. Sine magnâ autem difficultate ex hu
mano ſtercore Naturale Sulphur ardens, & M
nerali, ex quo carbonibus & ſali petræ admixt
Pulvis tormentarius confici ſolet, elicitur; ut
ſal quidam à Paracelſi Sale Enixo haud multu
abludens. Utrumque autem, ſulphur nimiru
illud, & ſalem illum, ſtercus humanum in
continet; quæ quin mirificis operationibu
ſuas vires mirabiles prodant, nemini dubiu
videri poſſe arbitror. Aureum nummum p
tempus ſtercori humano impone, ac poſt
abluendo purga, æquè flavum offendes,
ſi jacuiſſet in lixivio, in quo vulgare Su
phur Minerale diſſolutum eſt. Flavedo a
tem illa Argento adhærens nihil aliu
eſt, niſi Vegetabile aut Animale Su
phur ortum ex cibo, quem homo com
dit.

Hæc, inquam, cauſa eſt, ut hominum,
beſtiarum ſtercora tantos producant effectu
quos panis & caro aliâs producere neſciunt, a
tequàm in primam materiam redacta fueri
Nec tamen ideò in Medicamentorum cenſu
ipſa admitto, quippe tantum indicans, un
ſuas habeant vires reſiſtendi morbis hum
nis; ut hoc pacto aſſeram, Vegetabilia,
nimalia & Mineralia tum demum ſuas vi
maximè exercere, cum ad Primam Ma
riam redierint, nec omninò neceſſarium eſ
ut illud in Animalium ſtomachis fiat, cum

gi

iis solius operatio ad reductionem illam suffi-
it. Hâc quocunque modo factâ, Materia pri-
a utraque nempe quæ per Animalium stoma-
os effecta, aut quæ per ignis operationem
mparata est, haud magno operationis discrimi-
sejunctæ sunt in eo tantum differentes, quod
a per ignem facta purior existat, nec tanto fœ-
re nasum feriat, quanto illa, quam Animalium
machi dedêre, quamvis in deaurando Argen-
, pares viribus inveniantur, & sulphuream
aturam obtineant. Hinc & in pane, & in carne
rum fugax, spirituale, & immaturum latere
nstat; Eâque de causâ concludo, quod in o-
nibus Mundi rebus ex sale natis, & solis calo-
maturatis necessariò fugax, volatile, & spiri-
ale Aurum reconditum sit, in uno tamen sub-
cto majori copiâ, quàm in altero, licet planè
n animadvertatur, nisi tum demum, quando
rpus illud continens ad primam materiam ar-
ope rediit. Quæ ars cum tanquam igno-
Rusticorum captum superet, æquum est, ut
a & cæterorum Animalium stercora in usum
hibeant, id quod nemo ipsis in malam partem
erpretabitur. Nam in viribus potentioribus
majoribus producendis stercora potentiora
prehenduntur iis rebus, ex quibus pro-
erunt. Panis, vinum, caro similiaque cor-
ris nutrimento destinata medicamenta non
at, sed tantum nutrimenta, ex quibus post-
am Animale corpus suum alimentum

separavit, quod reliquum est, Medicinales vire
& virtutes nanciscitur. Nisi vererer, ne ste
corea hæc Dissertatio nimis procul à propos
to me abduceret, admiranda de stercoribus m
moriæ proderem. Nam etiam Metalla præp
rata adhuc semel Animalium operâ mirabil
ter converti, & ad primam materiam reduci po
sunt, quamvis neutiquam necessarium sit, ut t
lem illam consequendi rationem suscipiamu
quibus facilior & melior sine Animalium op
râ modus in promptu est. Hujus artificio
conversionis nescius illâ alterâ contentus sit
portet, donec ipsum experientiæ documentu
ad meliora deduxerit. Incredibiles in Anim
lium stercoribus virtutes medicinales latitar
quondam in magnatum quorundam præsent
narravit Paracelsus nonnullis ex Medicoru
turbâ imperitis, qui ardentes irâ discesserur
& se magnâ contumeliâ à Paracelso affectos e
arbitrati sunt, quod magnum aliquod Secretu
Medicinale ab ipso postulantibus humanum ste
cus exhibitum fuerat. Proculdubio autem
ipsis, in materiâ tali magna secreta absconc
ta innuere voluit, quæ ipsorum captum verv
cinum superabant, non verò incomparabile i
genium Paracelsi, qui arcana ista sibi compe
ta ipsis extra omne dubium revelasset si i
inflammati non abiissent. Alicubi in suis sc
ptis expressis verbis, qui, inquit, suum pr
prium stercus non novit, nihil omninò s
cœcu

cœcusque est asinus, cui de cœlo, & terrâ nihil quicquam constat; Quæ verba satis apertè arguunt, stercore Paracelsum multa præstare potuisse. Hoc autem assero, quod hæc mea transmutatio & conversio rerum in primam materiam illi, quam stercora operantur, longissime antecellat, eò quod efficaciâ majori prædita non stercoris, sed Sulphurei Salis specie in conspectum prodit, & commodè ab omnibus in quibusvis morbis usurpari potest. Virtutes ejus non ad specialem aliquam ægritudinem restrictæ sunt, sed generaliter non solum in omnibus morbis humanis, sed etiam in cæteris Vegetabilium & Mineralium infirmitatibus, & defectibus efficacissimè operantur, sicut in aliis scriptorum meorum locis ostendi. Quæ de stercoribus hic in medium attuli, non eo fine huc illata esse scias, ut pro medicamentis in usum adhibenda voluerim; sed eam ob causam, ut monstrem differentiam insignem inter herbam ex terrâ enatam, & eam, quam prius digestam Animalis stomachus vinculis suis liberavit, & ad virium latitantium operationem reduxit: id quod Animalium stercoribus luculenter admodum probavi. Medici experti, & docti est, omissis stercoreis medicamentis, Spagyrica operatione herbas suas ad primam materiam, id est, sal sulphureum reducere, ut plura & majora ejusmodi salibus præstet, quam inutilibus, & omnium virium

operatione destitutis corticibus, putaminibus & paleis, quibus Medicorum turba hodierno tempore uti consuevit.

Hæc pauca de prima materia rerum, & ster corum, haud magno discrimine inter se diffiden tium in medium proferre operæpretium duxi. Ad ipsam rem redeamus, & videamus, quàm pulchrè Lumen Naturæ ex Divino Lumine eluceat.

Sicut Deus primum hominem Adamum ex terrâ formavit, eique vivam animam inspiravit, ac Paradisum sedem concessit; Diabolus autem à Deo abduxit, atque in æternam damnationem præcipitavit, adjumento utens serpente, & mediatore: Ità etiam homo, qui à Satanâ deceptus à Creatore suo defecit, per Divinum Serpentem, & Mediatorem, nimirum Jesum Christum Deo reconciliandus fuit, quod aliâ ratione fieri non potuit, atque Deus ità fieri permisit, qui aliâs Diabolo frenum injicere, & ipsum impedire quo minus hominem seduceret, aut etiam ipsum Satanam in statu suo Angelico conservare potuisset, ut nullo in Deum aut Homines odio inflammatus fuisset. Cum hoc Mysterio Cœlesti potest, cæteris paribus, comparari Elementare secretum Philosophicum. Nam si Elementaris sol in separatione à Deo factâ, in quâ se ex informi Chao in altum elevavit, impurum, terrestre, ac corruptibile suum sulphur

non

non ejeciſſet, ac in terræ abyſſum relegaſſet, jam ſolis radii quando terram feriunt, non impedientur puram perfectionem & conſtantiam communicare liberis ſolaribus, adeò ut Terræ viſcera nonniſi Aurum productura, & cætera Metalla, nimirum ferrum, plumbum, ſtannum, Cuprum &c. non futura fuiſſent, quæ tamen impura naſcuntur impuritatem ſuam acceptam ferenia ſulphuri illi impuro, fœtido, & terreſtri, quod corpori Metallico in terræ viſceribus miſcetur.

Ejuſmodi ſulphure igitur infectis Metallis ſi auxilium ferendum, ut Auro, tanquam veri ſolis filio, ſimilia evadant, neceſſe eſt, ut ſol filium ſuum, nempe Aurum humiliet, & eundem inducere ſalinam Naturam ſinat, quò medium fiat imperfecta Metalla ad perfectionem radicaliter rediligendi. Sal unicum eſt medium communi Sulphuri Aurum reconciliandi, & ex eo Tincturam imperfecta Metalla in perfectum commutantem conficiendi, de quâ omnes Philoſophi, quos pauci intelligunt, adeò dilucida ſcripta ediderê.

De eadem re admodum clarè agit ſcriptum ſuper à me in lucem miſſum, & deſcribens Aquam ſalinam, ſive Aurum Potabile, quod magnum certe myſterium occultat, licet plurimi illud nec intelligant, nec credant. Nam quia Mercurium totum tingit, vulgaris Auri ſolutio eſſe non poteſt, quod nulla aqua, aut nullus liquor, etiam ex ipſo Auro Corporali

paratus præstabit, ut Mercurium constanti tin
ctura imbuat. Fieri quidem potest, ut Aurum so
lutum, Argento Vivo, aut hoc Auro adhæreat
ac utrumque conjunctim in album Amalgam
abeat: Sed ut tale Amalgama fulvum, & durun
evadat, aut ipsum Argentum Vivum in Aurur
transmutetur, nullo unquam tempore contingei
licet vel centum annos in tali solutione aurea co
quatur. Niveus enim Mercurii candor vulgai
Auro se obduci & tingi nunquam patitur, sed sc
li Sulphuri alicui tingenti, & coagulanti obse
quitur, de quo in Appendice continuationis M
raculi Mundi pluribus agitur.

Examinentur probè pauca hæc verba, in qui
bus maximum mysterium deprehendetur; ipsur
nempè opus Philosophicum totum si modò Na
turæ Lumen parum illuxerit. Hoc tamen tàr
efficax non est, ut talia mysteria revelet homin
cui Venus aperiat oculos necesse est, quibus Na
turæ Lumen aspiciat. Nam sine Deo nulla Lu
est, & sine Luce nulla Vita, nullus, intellectus
& nulla sapientia; Obscuritas est mors, & mo
æterna pernicies.

Sal de seipso ità loquitur: *Ego Ignis & vit
sum, & nullum sulphur combustibile fit Aurum, ni
ego mediator accessero.* Sal unicum est medium i
ter combustibile, & corruptum Sulphur, sive M
talla imperfecta, & Aurum. Sali prius pernicio
sum Sulphur, sive Satanas, qui in macilentâ mo
te occultus jacet, in inferno debellandus, & vir
cendu

cendus est, quàm glorificato corpore surgens solium suum Regium occupet, & ægra Metalla in Aurum convertat.

Sed ne mysteriorum Divinorum & Humanorum desiderio flagrantem Lectorem diutius morer, totam operationem Philosophico more breviter, clarè ac verè describam, prout sæpenumerò manibus meis tractavi, sed nunquam hactenus ad perfectionem debitam ob varia obstacula ad finem perduxi.

Salem Terræ vulgarem probè mundatum, eique terrestre sulphur pondere debito adjunge, si prius sale solis radios injectos receperis; Sal & Sulphur in inferno tàm diu pugnent, donec Sal mortem & diabolum vincat, & glorificato corpore, quo ægri fratres curandi, aut in Aurum convertendi sunt, resurgat.

Hæc tota illa est operatio adeò decantata, in quâ nihil omissum est, nisi pondus, & Satanæ, aut mortis nomen. Salis verò nomen jam dudum à me patefactum est, ac nihil aliud hic restat, quàm Mortis ac Satanæ nomen exprimendum, quod ad Dei Gloriam, & Proximi commodum neminem celabo. Omnium metallorum Mors & Diabolus est Sulphur illud combustibile, quod in omnibus rebus sedem suam habens, æquè Vegetabilibus & Animalibus, ac Mineralibus inest. Salem & Sulphur comburens conjunge, & fac ut pugnent, donec Vita, i. e. Sal Mortem, i. e. Sulphur comburens vincat, & deglutiat, ac ex utroque

que prodeat corpus glorificatum, pulchro Rubino, aut pellucido, & rubro carbunculo simile, quo hominum & Metallorum morbi curari possunt. In hoc operandi modo paucis verbis tradito maximi momenti latitat mysterium, quod è millesimis vix unus capiet, ideò ob viles materias plurimis offendiculo, & contemptui futurum. Sed cum insaniâ & stultitiâ suâ missos faciemus stultos, qui bonum quærunt, ubi non reperitur, & ob oculos versans nec norunt, nec nosse volunt. Si Sophistico more operationem aliquam Chymicam prolixâ verborum ambage in medium attulissem, nullum mihi dubium est, quin cœcus mundus illum promptiore animo susceppturus fuisset, quàm ejusmodi brevem & compendiosam operandi rationem. Unde Sendivogius, cæterique Philosophi veri haud immeritò dixerunt; si de verbo ad verbum alicui verus operandi modus revelaretur, nullam tamen ipsum obrei vilitatem verbis veri fidem habiturum esse. Eâ de causa quis objicere posset; quidnam quæso boni inesse potest sali rei adeò vili, & abjectæ? Num Sulphur Aurum fieri solet? Hinc etiam veritati fidem adhibere nec volunt, nec possunt.

Ut verò dilucidè probem, magni momenti arcana sale & sulphure occultari, materias illas pluribus manifestem oportet. Sal æternitatis Symbolum est, cum neque ab Igne, neque ab Aëre, neque ab Aquâ, neque à Terra minuatur, aut alteretur, sed omnia longo tempore à corruptione con-

conservet. Notissima res est, totique Mundo cœco in conspectu versatur, omnibusque rebus cæteris adjumento est, nullius tamen alius rei auxilio indigens. Sulphur comburens Mortis est Symbolum, verusque Diabolus Infernalis, quem nullum Elementum, nullaque res alia, uno sale excepto, vincere & superare potest. Nam etsi per multos annos sulphur adhuc vinculis suis non expeditum, & in carcere suo probè custoditum ignis cruciatum pati deberet, ne minimam tamen mutationem esset sensurum, nec quicquam ponderis perditurum, si modò per januam apertam ipsi exitus non pateret. Pari ratione si vel centum annos in aëre, aut aqua versaretur, neutiquam tamen putresceret. Solus sal ipsum vincit, & in Carbunculum mutat, in Carbunculum, inquam, ideò sic nominatum, quia pellucido rubore splendens instar prunæ candentis lucet, ac inter lapides prætiosos omnes præstantiâ suâ eminet, apud pauciſſimos inventus. Qui ejus possessione gaudent, eundem occulunt, neque ut adamantes, aut alios lapides prætiosos venum exponunt. In montibus asperis, ut cæteri, non offonditur, sed precibus ad Deum fusis quæritur, manuumque laboribus acquiritur.

Sed quid multa dicam? Modum jam excessi, quanquam & illa, quibus dicendis limites transgressus sum, impiorum captum & intellectum superatura esse scio.

Sed

Sed ne quis dubitet, Salem & Sulphur in vili pretio habita, nobiliſſimas tamen creaturas eſſe, Salem omnium rerum principium & finem exiſtere probabo.

In Mundi Creatione Sal primum Fiat fuit, ex quo poſtea quatuor Elementa prodiêre, adeò ut à Philoſophis Sal Centrum Concentratum Elementorum nuncupetur, & ſemper eodem pacto ultimus ſit & maneat, quo primus fuit. Ex Sale omnes res ortæ ſunt, & in eundem revertuntur, poſtquam à morte deſtructæ ſunt.

Et Sal theſauros grandes, & poſſidet Ignis.

Sal Ignis, & Ignis Sal eſt, ac tertium, nempe ſpiritum occultum in ſe continent. Cum Creator Omnipotentiſſimus verbum FIAT pronunciaſſet, & Salem creaſſet, Chaos iliud poſtea in quatuor partitus eſt portiones, cuique diverſas aſſignans ſedes, ac nomina ſua ſingulis imponens; quo facto Elementa initium ſuum cœpêre in ſe invicem mutuas actiones inſtituentia, & generationes ſuas ordientia. Puriſſima, & ſubtiliſſima pars Firmamentum petiit, ac Solem, Lunam, & Stellas dedit. Craſſiſſima & graviſſima in maſſam terreſtrem coivit, &, fecum inſtar, infimum Locum occupavit. Aqueæ & Aëriæ portiones in medium Locum conceſſerunt Terreſtrem Globum ambitu ſuo complexæ.

Quando jam Superior ſive Ignea Pars cum aſtris in Inferiorem Aqueam, ſive Mare operantur, & vires ſuas immittunt, Aqua quaſi gravida

& præ-

: prægnans redditur, & sine intermissione Sa-
:m generat. Ne autem continua hæc genera-
o Salis, effecta Ignis operatione in Mare aut A-
ua sola produceretur, & cœtera Elementa otio-
quiescerent, cuivis horum etiam Deus propri-
m suum munus imposuit, Aëri nimirum, ut ex
.stris semen missum suscipiat, & Aquæ commu-
icet : Aquæ, ut receptum semen per terrarum
ieatus, & fissuras distribuat, quò hac ratione tàm
itùs in ipsa terrâ omnis generis Mineralia, &
Metalla, quàm extra ipsam in superficie omnige-
æ herbæ, frutices, & arbores producerentur,
.nimalibus nutriendis, augendis & multiplican-
is inservituræ. Rei veritatem quotidiana expe-
entia testatur : Si enim Mare Salem suum per
:rram non dispertiretur, tot præstantia Mine-
ilia in ipsius visceribus neutiquam existerent,
ec in ejusdem superficie tot ac tantæ arbores, &
m variæ ac multiplices herbæ, diversaque gra-
iina nascerentur. Quantum enim Salis superfi-
ei externæ Vegetabilia, & internis visceribus
Mineralia subtrahunt, tantum Mare aut Aqua
lsa ipsis reddit, ità ut terra nullâ unquam ino-
ia laboret ejus Salis, cujus indigentes participes
:ddendi sunt. Si enim Terrestri Globo de inde-
nente nutrimento Mare non prospiceret, ipsa
:rra eodem destituta debitum alimentum & in-
:rementum cœteris rebus suppeditare non vale-
:t. Etenim arca, in quam nihil reconditur, &
uæ promendo indesinenter exhauritur, tandem
acua, nihil retinet. Quia

Quia verò Dei sapiens providentia voluit, u
Terrestris Globus sine intermissione bonorum
fructuum ferax esset Humanumque Genus nu
triretur, necessitas ipsa postulavit, ut Terræ e
Mari perpetuum suppeditaretur alimentum
Quem in finem astra nunquam cessant aërem &
aquam influentiis suis animando, ut mutuis au
xiliis Elementa sibi invicem subveniant, & Na
turæ cursui remora nulla objiciatur. Si enim u
num tantum Elementum ad quietem se compo
neret, & munere impositio fungi desineret, cæte
ris quoque quiescendum, & quiete tali intereun
dum esset. Nisi Astra salem generarent, & hun
receptum aqua per terram non dispergeret, qu
pacto fieri posset, ut aliquid nasceretur, & cre
scendo augeretur? Totus ipse orbis Tertarun
tandem exaresceret, & periret, qui tamen perpe
tuâ salis accessione nunquam intermittit, qui
augeatur, & sustentetur. Nullus est lapis, qu
sale careat, atque ità non arguat, salem suum nu
trimentum, suumque principium existere, eos
que montes, quibus magna salini nutrimenti e
proximo Mari copia affatim suppetit, quasi cre
scere, & augeri. Hoc nullibi compertu facilit
est, quam iis in locis, in quibus oræ montanæ ac
modum fertiles sunt, & Metallorum feraces, quo
rum acquirendorum gratiâ scopuli & rupes pe
fodiendæ sunt foraminibus altitudine, aut pro
funditate suâ commodum introitum & exitu
præbentibus. Quando autem in locis ejusmo
at

ejusmodi aut omnia Metalla effossa sunt, aut Venæ Metallicæ parietibus transversis abrumpuntur, & amittuntur, aut etiam ab aquis allabentibus inutiles redduntur, eâque de causâ mons ejusmodi deserendus est, non tamen ideò crescere desinit, & quidem tàm lapis ipse, quàm Metalla in ipso sedem habentia. Unde usuvenire solet, ut, quæ modo diximus, foramina, per quæ erectis incedere licuerat, longo temporis progressu adeò concrescant, & tàm parva, aut angusta evadant, ut se incurvare, aut omninò corpus terræ applicare oporteat illum qui ad initima penetralia tendere cupit. Intelligendum hoc de Lapidibus ejusmodi, qui sale affluunt; quippe loca sali non pervia nec lapidum, nec aliarum rerum generationi idonea inveniuntur, ut & illa, quæ aquas admittere recusant. Sic Aqua vehiculum est salis per totum terrestrem Globum vehendi, & nutrimenti per eum dispertiendi, sicut Aër receptaculum est Astralis seminis, cujus Aqua particeps est reddenda.

Quæ hîc scribo, licet vilia & exigui momenti esse videantur, verissima tamen sunt, & à nemine clariora ac veriora reddi possunt. Etsi verò prolixiore descriptione eadem proponere liceret, illâ tamen prolixitate nihil opus est, cum omnia compendiosius tradi queant.

Ut dilucidiore tamen demonstratione adhuc confirmem, totius Mundi vitam

esse Salem; & ex eo cuncta originem suam capere, testem adduco Universalem Sententiam omnium Philosophorum unanimiter asserentium. Omnes res ad Primam Materiam reductas in Salem redire: ex quo dicto consequitur, eas à Sale exordium suum cepisse, & argumentum hoc nemine refelli posse. Dicat jam aliquis, quonam pacto hujus rei certus esse possum, aut quâ ratione ad Primam Materiam res omnes redigi possunt? Horum laborum, harumque operationum notitiam ut consequaris, experientiâ claros Philosophos, & Chymicos accedas oportet, quia in præsentiâ de ejusmodi operationibus tractare non constitui. Naturæ laborem vel quivis rusticus animadvertit, quippe cui quotidie in aspectum cadit videnti, quod quævis herba, quodvis lignum, quivis homo, & quodvis animal post quam finem morte consequitur, per putrefactionem in Sulphureum Salem abeat fimo quidem putrefacto occultum, sed ipsi incognitum, licet eodem macilentam & sale carentem terram stercoret & pinguem, ac fertilem reddat. Quamdiu herba, lignum, & animal vitali suâ aurâ fruitur non Salem suum, quo conservatur, sed superfluas feces dimittit. Cum primum verò auram illam mors sustulit, ac vinculum dissolvit, cœteræ partes diutius subsistere nequeunt, quâvis eò abeunte, unde profecta est. Salem pluvia dissolvit, totis fluminibus in Oceanum matrem reducit unde exiverat; Spiritus ab Astris attrahitur

Te-

Terrestris materia in terrâ manet, cui ortum ium debet. Non enim à Mari terrestres fructus Universale hoc Nutrimentum hæreditario jure btinent, sed tantum, ut alimentum commodo atum, accipiunt, ut eodem, quamdiu vivunt, uantur. Post mortem Mater Universalis, ni-irum Mare, repetit, & aliis largitur, quæ ipsi ommodavit.

Si aliâ ratione rem tentandi libido te incesse-t, herbam lignum, lapidem, aut animal aliquod gne comburito. Sic enim quicquid spirituale est, auras ejicietur, & Sal in cineribus remanebit, quâ extrahendus, & à terrâ mortuâ separandus.

Sal igitur in omnibus rebus *principium & finis* t, ac digniſſimus, cujus accurata ratio habeatur, tpote qui maxima mysteria, & arcana continet. læc qui ignorat, Philosophus nuncupari non ieretur, sed potius insigniendus est nomine superbi, & in vervecum patriâ nati Asini, nihil aud scientis, & tenentis, quàm criminationes & lumnias, quibus suæ ignorantiæ velandæ gratâ veritatem cavillatur, & contemptui ducit. eteres haud ignari fuêre præclariſſimarum virtum Sale tectarum, adeò ut Philosophorum urimi, in Sale divinum quid occultari, autumarint, atq; ideò expresse scripserint, Dei cognionem ex rebus nullis clarius, quàm ex Igne & ale hauriri posse. Idcircò suis sacrificiis & altabus Ignem & Salem, tanquam Dei, & Immortatis Symbola quovis tempore adjunxerunt.

Nullum Ignem, nullum ſalem illotis manibu
attingere auſi ſunt verentes, ne Divinam iran
ſibi concitarent, ſi nobiliſſimas has Creaturas im
puris manibus contaminarent. Per ſalem & pa
nem jurarunt, majore juramento non utentes
atque in aliquâ re examine accuratiſſimo explo
randâ interrogato ſalem & Panem propoſuerunt
ut ita veritatem teſtaretur, unde vulgare illu
forſan natum; *Salem, & menſam non violabi*
Chriſtus ſervator noſter *ſal Sapientiæ* nomin
tur: In Sacro Baptiſmo Sacerdos infantis ori p
rum ſalis inſerens hæc verba addere ſolet; *A*
cipe ſalem ſapientiæ, quæ conſuetudo cum cere
ardentibus in Baptiſmo ſemper adjunctis,
Chriſtus tanquam Lux mundi eorum reſpectu
memoriam revocaretur, in plurimis locis à nov
tiis abrogata eſt, ità ut verendum ſit, ſi mund
diutius duraverit, ne tandem eò res deventu
ſit, ut etiam ipſum nomen Chriſti nominare pr
hibeatur. Eo audaciæ profectò Mundus jam pr
ceſſit, ut pœnâ injunctâ prohibuerit ferias D
mini, & ſervatoris noſtri Ieſu Chriſti natalit
colere, & celebrare. O miſeram hodierni Ch
ſtianiſmi conditionem!

Chriſtus ipſe ſuos Diſcipulos *Lucem mundi*
ſalem terræ appellavit Luc. 19. v. 9. Sal & aq
per fidem & Baptiſmum Deum & hominem
niunt: ità etiam Aurum fixum & Sulphur co
burens, ſalis & aquæ auxilio, copulantur, quæ is
aliâs impoſſibilis credita, veris tamen chymi
not

notissima est. Nam quando Aurum & Argentum liquata separare volunt, parum sulphuris injicere solent, quod, tanquam paries quidem inter utrumq; intercedens, Aurum & Argentum disjungit ob inimicitiam, quæ ipsi est cum Auro tantâ antipathiâ à sulphure dissidente, ut illud nullo unquam tempore tolerare possit. Hanc tamen inimicitiam tollunt sal & Aqua utrumque in gratiam reducentia, haud aliter ac Christus sal sapientiæ, & Lux Divina fœtentem peccatorem, ut Mediator Deo reconciliat.

Quibusdam in locis Christus; *sal*, inquit, *bonus est* sive *bona res est*: quando terra sale caret, mortua nullos fructus producit: Idem facit fimus sale destitutus.

Testem hîc habeo Veritatem ipsam Æternam coarguentem impios meos inimicos Farnerianos, quiMiraculum Mundi à me editum falsis suis cavillationibus,& calumniis refellere conantur. In eo manifestissimis argumentis à me demonstratum est, non fimo, sed sale in ipso latente terram pinguem,& fertilem reddi. Hujus testis testimonio verissimo convicti putidissimorum suorum mendaciorũ Criminatores,& Columniatores illi proculdubio venenatas suas linguas frænabunt, & Theoninis suis dentibus me rodere in posterum desinent. *Veritas quidem premitur, sed nunquam opprimitur*, quam Deus tandem in apertum producit, quamvis nonnunquam à satanâ mendaciorum patre, & hoste suo capitali aliquandiu premantur, & vexetur.

Alio quodam loco Christus; *Nemo*, ait, *est bonus nisi unus Deus* : Alio item; *Sal bonus est.* Efficaciſſimum profectò hoc teſtimonium, ac laus præclariſſima, quâ Sal extollitur.

Sal etiam pro intellectu & ſapientia ſumitur, eaque de cauſâ homo rudis, hebes & deſipiens Inſulſus homo nuncupatur, eodemque ſenſu Inſulſus ſermo dicitur, qui quaſi nihil ſalis habens inconcinnus & ſtupidus exiſtit : Unde vulgaribus proverbiis dici ſolet; quàm inſulſus & inſipidus hic eſt homo, quàm inſulſam, & inſipidam concionem habuit! Vulgare item & illud, *quod ſapit nutrit*, & contrà : Ubi nullus ſapor, ibi & nutrimentum nullum. Nihil eſt in rerum natura quod medio Salis deſtitutum naſci poſſit; Imò nec ipſe homo ſine Sole, homine & Sale naſcitur. Appoſitè Philoſophus quidam dicit :

Igneus eſt Salis vigor, & cœleſtis origo. Sol & Sal omnium rerum parentes ſunt, qui cuncta procreant, & ſine quibus nihil procreatur. Caro & panis ſale conſperſa plus virium conferunt, quàm cœteri cibi omnes, qui ſale non conditi ſunt. Vino in fermentatione Sal additus illud fortius & ſuavius reddit.

N B. Sal tamen ille, de quo hic ſermo eſt, non debet eſſe Sal communis & vulgaris, qui vino ſaporem bonum non conciliat. Vacua dolia quidem vulgari Sale aquâ calidâ ſoluto purgari poſſunt, ut omnis ſapor & odor malus extrahatur, & vinum in ſuo vigore conſervetur. Sal porrò

vinum

vinum in corroborando corde humano viribus superat, ideò huic multis modis præferendus. Qui verum Salem cum verò vino conjungere novit, terrestrem Solem, i. e. Aurum eodem solvere, & regium Medicamentum ex eo extrahere poterit, sicut in aliis meorum scriptorum locis indicatum est.

Facili enim conjectura providet quivis intellectu præditus, si nobilissimæ trium illarum cor corroborantium rerum, Auri nimirum, Vini, & Salis virtutes conjunctæ fuerint, quàm nobilissimum Medicamentum ex ejusmodi conjunctione proditurum sit. Non sine ratione cum Philosophis Paracelsus statuit, sine Sale nullum verum Aurum Potabile parari posse. Si nullus planè Sal terræ inesset, nec herbæ, nec gramina, pabula animalium, prodirent, nec ipse homo vitam sustentare posset. Omnia quoque animalia fertilitatis ergò Salem appetunt, de quo in descriptione Viridis mei liquoris plura invenies. Auri & veri Salis combinatio demortuam quoq; feminis naturam pristinæ fertilitati restituit, & semimortuis, ac sterilibus arboribus amissam viriditatem, ac fertilitatem reddit, si medicamen illud radicibus adjiciatur. E contrario Sal communis antè præparationem Vegetabilibus nocet, eaque corrosione suâ occidit, post præparationem verò in iisdem pinguefaciendis fimo præstat. Sunt tamen ex Vegetabilibus quædam, quæ salis corrosivam vim tolerare possunt, illa nempè, quæ in litore

maris sponte nascuntur, ut herba Kali, ex quâ Veteres suum Salem Alkali pararunt; combusta enim salem relinquit acerrimum. Salis quoque corrosioni ferendæ pares sunt omnes ii fructus, qui acerbum, aut amarum saporem obtinent, acerbosque aut amaros nucleos habent, ut olivæ, Limones, mala aurea, Lentiscus, & Palma, quæ sale vulgari quoque gaudet, ut contrà Vites, frumenta, & arbores fructuum feraces dulciore sole delectuntur; quâ de re plura sequentur.

Quidam ex Veteribus salem magni faciens memoriæ prodit, in Sardiniâ Insulâ prope urbem Catarim tantam salis copiam effodi, ut tantum, quantum ad necessarium usum requiritur, sine ullo pretio incolis concedatur, reliquum verò extraneis nautis & mercatoribus exportandum vendatur. Rusticos verò tantâ salis copiâ affluentes adeò largè suis pecudibus & pecoribus eundem exhibere, ut ex largissimo lacte præstantissimos caseos conficiant passim per totam Europam divendi solitos, qui an illi sint, apud nos Parmesanorum nomine noti, me latet. Tantam autem lactis ac caseorum affluentiam soli sali acceptam fert, quod etiam veritati maximè consentaneum est. Idem author, cui Bernhardo Comesio nomen, etiam commemorat, in Indiâ Occidentali urbem esse solo arenoso, & planè sterili insidentem, magnaque piscium, qui ibidem capiuntur, multitudine abundantem. Incolas verò piscium capita in magnam foveam conjecta largo sale conspergere,

ere, & post certum tempus cuivis capiti exem-
o frumenti granum inserere, idemque terræ
i arenosæ mandare, ac grana ista rursus ena-
entia centuplices fructus reddere. Hoc ità
eri à veritate alienum non est, cum piscium
pita diu salem in terra conservent, ut à pluviâ
olui nequeat, atque ita frumento succus & ali-
entum suum non eripiatur. Sed tales frumen-
serendi rationes longæ sunt, & laboriosæ.
lihi longè alia est salis præparatio, quæ si-
multis sumptibus, & multo labore ipsius ma-
nam copiam idoneam reddit, ut arenosas terras
rtiles efficiat, & tamen à pluviâ non diluatur.
l sulphureus est reddendus, ut universaliter &
nerliter nutriat.

NB. Dicat hic aliquis; si sal sulphureus fer-
itatis est effector, quî fit, ut Sodomiticum illud
are Mortuum, sulphure & sale abundantissi-
um nec pisces patiatur, nec ad fertilitatem quic-
iam conferat? Respondeo; quia dictum Mare
ineralibus Vitriolatis & amaris refertum est,
nnibus, piscibus & Vegetabilibus veneno suo
cet, ipsique pisces etiam in aquis nimio sale re-
etis vivere nequeunt, quod observandum: O-
ne enim nimium vertitur in vitium. Quid
rò fertilitatis sal rebus naturalibus impertiat,
cent pisces unâ vicè multa pisciculorum mil-
in aquis edentes, quod animalibus, & a-
bus non est datum. Frustrà Deus non voluit,
Rex Pharao somniaret primo de septem

pinguibus, postea de aliis septem macilentis vac
cis ex mari in terram descendentibus, quibu
fertilitatem ex mari originem ducere significa
bat. Intellexit hoc Josephus à Deo Naturæ Lu
mine æquè ac Divino illuminatus, ideoque sc
mnium interpretatus est: Nimirum salem pene
se habuit. Sal Fontis Philosophandi titulo ins
gnitur. Hesiodus, Homerus, Plato, Pythago
ras, & alii Philosophi tradunt, salem ex omnibu
rebus Deo maximè affinem esse. Ego affero, s
lis operâ multos Dei electos filios fieri. Si s
terræ deesset, nulli fructus alimenta hominibu
necessaria largientes ex eâ prodirent, unde hu
mano generi intereundum esset, minimè v
lenti vitam ex aëre nutrire, & inde multipl
cationem petere, sed nutrimentum ex te
râ sumere coacto. Sal evadit, lac, mel, sa
charum, vinum, panis, caro, & in omnia i
la abit, quorum indigentiâ laboramus. S
omnia est in omnibus, principiumque &
nis omnium eorum, quæ à Deo crea
sunt.

Instare quis hic posset rogando; Num cun
igitur ex sale oriuntur? Num necesse est, ut
in seminibus herbarum in herbas, in seminib
animalium in animalia, in seminibus metall
rum in metalla mutetur? An tales gradus tra
siri nequeunt, ut Ars celeriore saltu progredi
tur, & Naturæ tardiorem progressum cor
piat? Respondeo; Imò fieri potest, Artique
citu

itum est longè compendiosiore via salem ad ummam perfectionem adducere, quod Natura præstare nequit. Qua verò ratione fiat, indicare hujus loci non est. Hoc velim scias, ex Lune aut sole sali unito mirabiles oriri generaones, quæ aliâs in conspectum non prodeunt. Periculi faciundi gratiâ, mensibus Julio, Junio, t Augusto vas aliquod ligneum aquâ communi epletum solaribus expone radiis, ut noctes atue dies astralibus influentiis feriatur, & exccetur, exsiccatum denuò reple aliâ aquâ, & as sic plenum semper conserva, in quo tanem ex sale, quem aqua continuit, omnis genes vermes sine ullo semine nascentur; tales pu, quales in aliis aquis putridis nasci consueveint, ut ranæ, bufones, & serpentes. NB. Vas kligno, & non ex metallo conficiatur, ne aqua itrioli succum imbuat, qui animalium vitæ dversatur: Probè itidem cavendum, ne quid rri aut cupri in vas incidat, & operationem orrumpat. Aut reple idem vas arenæ aliquâ ortione, eamque aquâ humectatam sub raiis solaribus subjice, exsiccatamque subinde petitis humectationibus madefac, ut opetione hac videas prodire varias & ignoıs herbas, sine ullo semine immisso prognas, ut ex aliis meorum Scriptorum locis liuet.

Aurum ex omnibus corporibus Metallicis onstantissimum, & quasi invictum nullius alîus

Ele-

Elementi violentos impetus exhorrescit, atqu
in igne ipso tantâ subsistit constantiâ, ut ne mi
nimum quidem ponderi ipsius decedat, quamvi
per multos annos in perpetuo ignis cruciatu de
tineatur. Nihilominus tamen sal ipsi Anima
suam extrahit, pulchrumque illum colorem ru
brum eripit, & constantiam illam, quâ igni res
stere solet, adimit, ut colorem plumbi, atque fr
gilitatem & fugacitatem Antimonii consequ
tur. Res imperitorum fidem & credulitatem s
perans, licet verissimam ipsa experientia test
tur. Hinc in sale plus esse virium, quàm in omn
bus Elementis, & rebus Elementariis, appare
ideoque & Centrum Concentratum Element
rum jure ac merito appellandum censemus. A
rum potentissimas, & subtilissimas ignis vire
quibus nihil est quod resistat, eludit, & à sale t
men superatur, qui ejus nobilissimam partem,
nimam puta, à crassioribus & terrestribus part
bus sejunctam attrahit, stupendo Artis miracul
Quàm nobilis res sit Anima Auri, unusquisque f
cili conjectura assequitur, & proculdubio eande
summum in Medicinâ locum obtinere videt. V
deantur, quæ de Chalybe suo Aurum animâ s
spoliante Sendivogius scribit. Equidem fateor,
cet diversis vicibus mihi talis extractio ad votu
successerit, ut anima extracta, corpus Auri frag
le, fugax, & nigrũ reliquerit, quod eadem tam
operatio non semper eodem successu volunta
meæ respondeat; Perinde ac si Deus permitte
nol

nolit, ut vulgo tale arcanum innotescat. Viliora mihi optimè contento sufficiunt, qui cuncta hæc eo fine in medium produxi, ut potentissimas salis vires manifestarem, & alios eas docerem. Nemo tamen hic velim sibi per suadeat, quod Culinarii illius salis adjumento Medicamentū hoc Regium Auro extorqueri possit; Etenim ad hanc rem alius sal requiritur Arte, & igne paratus. Sed de hac artificiosâ Auri concentratione Quarta Prosperitatis Germaniæ pars propediem, Deo volente, lucē visura pleniorem, & prolixiorem mentionem faciet.

Plura quidem de sale dicenda essent, ac dici possent, quæ in alium locum & tempus rejiciemus, cum ea, quæ dicta sunt hactenus, sufficere in præsentia mihi videantur.

Concludo itaque & affirmo, salem omnibus rebus adjumento esse, & è contrario nullius auxilio indigere. Accurata meditatione hæc perpende, ut multa bona offendas.

Rogaret hic me aliquis, & diceret; de quo sale loqueris? Multa enim salium genera reperiuntur. Loquor de universali & omnibus noto sale, qui ex Marinâ aquâ, vel fontibus salsis excoquitur, aut ex suis foveis in montibus & terris effoditur, atque ad communem rei familiaris usum adhibetur. Notissimum hunc salem hic universalem thesaurum, & generales divitias appello, & quidem haud injuriâ: Toti enim Mundo alimentum subministrat, ut non solum animalia terræ, pisces in aquis, & aves in aëre, sed etiam cuncta

cuncta metalla in viſceribus Globi terreni intimis ad uſum humanum ſubſiſtere poſſint, ne dicam de ſummâ & univerſali Medicinâ ad curandos quosvis morbos humanos, quam ejus beneficio conſequi licet. Jure ac merito igitur Mundi theſaurus univerſalis appellandus, cum nihil omninò reperiatur, quod ſali originem ſuam debeat. Quod autem unus ſal altero purior, melior, & pretioſior ſit, inficias non eo, & hoc tantum dico, cunctorum originem & principium unum idemque eſſe, diſcrimenque ipſorum ex accidentibus ipſis obvenire. Etenim quamdiu ſal purus, nullique rei mixtus eſt, ut à ſole in aquâ efficitur, unus & idem exiſtit, unumque eundemque ſaporem, & eaſdem vires poſſidet: Cumprimum verò aliis rebus miſcetur, aut igne mutatur, naturâ ſuâ priſtinâ depoſitâ aut melior, aut deterior evadit. Docent hoc ligna & lapides ab igne in carbones aut cineres redacti, in quibus ſalis pars cum fumo avolat, reliqua in cineribus remanet, longè aliam naturam oſtentans ab illâ, quam habuit, antequàm ignis violentiâ deſtrueretur. Ignis nimirum operatione cuncti ſales igneam, & ſulphuream nanciſcuntur naturam, ideòque aliam proprietatem neceſſario induunt, quod notiſſimum nulla diſputationis inquiſitione indiget. Notiſſimus, ſimpliciſſimus, & omnis miſtionis expers eſt ſal iſte, qui ex màrinâ aquâ, vel fontibus ſalſis, aut montium & terrarum caver-

nis

is elicitur. Vitriolum,& Alumen ſales quidem
unt etiam, ſed terreſtri, ac minerali proprieta-
e infecti, atque ideò ſimplicium ſalium nomine
ndigni.

Salpetræ in ſalium quoque cenſum venit, ſed
mplex ſal, qualem ſol operatur, dici nequit.
ut enim ex terrâ effoditur, aut ex urinâ homi-
um & beſtiarum generatus aquâ affusâ elicitur,
c decoctione in cryſtallos concreſcit, & ab aliis
alibus recedit; aut ex muris & parietibus calce
litis ac conſtructis, aut ex montibus, ſcopuliſ-
ue calcariis aquarum affuſione eruitur; aut ar-
e ex vulgari ſale, lignis, aut lapidibus calca-
iis paratur. Undecunque autem veniat, unius
juſdemque eſt naturæ, & flammâ conceptâ ar-
et, ſicut Tractatus meus de Proſperitate Ger-
naniæ pluribus eum deſcribit. Sales ex ligno-
um combuſtorum cineribus extracti rurſus a-
iam naturam, aliaſque proprietates poſſident,&
c Alcalium nomine inſigniuntur. Alius item ſal
aratnr ex urinâ, communi ſale, fuligine, & tau-
orum ſanguine, Armoniaci ſalis nomine notus,
c in uſum adhibitus, loco alîus Armoniaci, qui
x montibus quibuſdam effoſſus quondam ad nos
eportabatur, ſed jam non amplius affertur.

Hi ex ſalibus notiores ſunt,& plurimarum re-
um uſibus inſerviunt, ut ſal marinus, ſal fonta-
us, ſal montanus, cui & ſalis Gemmæ nomen,
ui in culinâ ad cibos, carnes, & piſces ſale con-
iendos adhibentur,ut à corruptione per tempus
liquod conſerventur. Vi-

Vitrioli uſus potiſſimus eſt in officinis tincto rum ſericeos, laneos, & lineos pannos nigro colo re imbuentium, ut & Pharmacopoliis, ubi medi camentis parandis inſervit: de his primam Fur norum meorum partem vide.

Alumen tinctoribus, medicis, aliisque artif cibus utile eſt. Ex ſalepetræ Diabolicus ille pu vis pyrius conficitur, cæteroquin commodiſſ mo ad multorum Medicamentorum excellenti ſimorum confectionem, & Metallorum Chym cam emendationem, multarumque Mechanic rum artium inventionem, & utilitatem, ut e II. Furnorum meorum Chymicorum, & I Pharmacopœæ Spagyricæ Parte, Miraculo ite Mundi, ejuſdemque Defenſione, ac Continu tione, ut & quatuor Proſperitatis Germani Partibus conſtat.

Salium fixorum, quos cineres lignorum con buſti ſuppeditant, in Medicinâ & Alchymiâ uſu ſuum habent, frequentiorem tamen in pannis ti gendis & ſmegmate parando. Sal Armoniacus Medicinâ, Alchymiâ, & aliis artibus uſurpatu Sed hi ſales omnes adeò noti ſunt, ut eorum pr lixiore narratione meritò ſuperſedeamus.

Hi igitur, quos commemoravimus, ſunt ſal illi, qui hactenus longo progreſſu temporis, di turnâque experientiâ virtutes & vires ſuas pat fecerunt. Inter eos ſal culinarius nobilitat præſtantiâ, & neceſſitate eminet, utpote ex q cæteri omnes oriuntur, & etiam Artis ope co

fi

ɔſſunt, ut Scripta mea paſſim docent. Baſis au-
:m eſt omnium aliorum ſalium ſive notorum, ſi-
e ignotorum, id quod veriſſimum eſt, & veriſſi-
ıum etiam manebit. Nam facili admodum ne-
ɔtio per ignem & ſulphuris alicujus Metallici
ɨditionem in Alumen aut Vitriolum; Ignis, aë-
s & ſulphuris adjumento in ardentem ſalempe-
æ; peculiaris cujuſdam Ignis fortioris ope in
lem Alcali, & acredinis deſpoliatione in ſalem
ercorandis & pinguefaciendis agris, areno-
ſque & macilentis terris utiliſſimum abire ſo-
:t.

Porrò vulgaris ille Sal Culinarius proprio
ıo ſpiritu ſe mundari, atque purgari patitur,
ɔlorem, jucundiorem ſaporem, albiorem,
t clariorem præclarioreſque virtutes & vires
d condiendos cibos, carnes & piſces longè
ptiores purgatione & mundatione iſtâ acqui-
ens. Suavis enim fit, clarus, inſtar cryſtalli
ellucidus, ac teſſerarum more in quadratas
oncreſcit cryſtallos, in figuras adeò perfe-
tas redactas, ut nec circulo nec aliis inſtru-
ıentis perfectius formari queant. Hinc va-
ɛtudini talem ſalem mundatum magis condu-
turum craſſo illo & impuro ſale nemo erit, qui
egabit.

In admirationem me rapit ſupina noſtra ne-
ligentia, qui tàm parum de valetudine noſtrâ
ɔliciti ſumus. Quotidie oculis noſtris cernimus,
eminen ſalis uſu carere poſſe, illumque corporis

veletudini inservire, ac hominibus,& pecoribus, pecudibusque necessarium esse. Crassus, & qualis ex decoctione multis adhuc fecibus oneratus prodit, multum boni exhibet, proculdubio plus exhibiturus, ac salubrior, sapidiorque futurus,si artificiosiore apparatu mundatus & paratus fuerit.

Si non aliorum, Magnatum tamen, quorum multos subditos gubernantium maximè interest, ut sui corporis valetudinem firmam conservent, rationes postularent, ut sibi talem salem parandum, & in mensâ apponendum curarent. Sumptus ad hoc faciendum requiruntur exigui, quibus sal adeo suavis efficitur, ut unumquemque ad se appetendum suavitate suâ invitet. More vulgaris salis sitim non excitat, utpote terrestribus illis fecibus in communi adhuc hærentibus carens, sed eam restinguit, famam sedat, corroborat, ut & stomachum, cerebrum, cunctaque membra corporis, nullam in corpus putrefactionem admittit, contra morbos idem tutatur, mirisque virtutibus excellit, cui crassus ille salneutiquam comparandus. Magnus profectò est thesaurus donumque Dei grande, quo Humanum Genus sustentatur, nutritur, corroboratur & augetur, & pro quo maximæ Deo habendæ sunt gratiæ.

Præter commemoratam salis purgationem, inversionem, & commutationem salis Communis in Alumen, Vitriolum, salempetræ, Alcalia, ac similes

niles sales in scriptis meis memoratos, alia adhuc
ſt ejuſdem salis Vulgaris purgatio, & emendatio
ecretior, illum in nobiliorem, & priore longe
xcellentiorem ſtatum exaltans, de quâ apud ne-
ninem me aliquid legiſſe memini, niſi apud pa-
acelſum, qui paucis verbis ejus mentionem facit
n capite de communis ſalis virtutibus, dicens:
alis virtutes in ejus præparatione conſiſtunt:
al crudum hoc ſolum præſtat, ut carnium & pi-
cium bonitatem conſervet. Si verò ſal enixum
vaſerit, per incredibile temporis ſpatium omnes
es in ſtatu ſuo ſartas tectaſque cuſtodit, ligna in
ipides convertit, ut & limum, aut argillam: Ar-
orum folia in ipſo viridia manent: Quicquid
oc ſale conſpergitur, omnimodam mutationem
eſpuit. Inſtar Balſami conſervat, & plus efficit,
uia temporis progreſſu omnia coagulat.

Hæc incomparabilis Medici & Philoſophi
erba ſalem illum Enixum appellant; quid verò
oc ſignificet, mihi non conſtat, qui illum ſalem
irabilem appello. Ipſi hoc tribuit, quod omnia
er intervallum temporis incredibile ſarta tecta-
ue præſtare queat, nec à veritate aberrat. Nam
ui talem ſalem paraverit, non modò idem, ſed
iam multo plura præſtabit.

Parandi eum modus mihi cognitus atque per-
ectus eſt, quippe qui ſæpenumero ipſum con-
ci, & in ipſo incredibilia deprehendi: Sive mea
æparatio cum Paracelſi præparatione conveni-
, ſive non conveniat, omnia tamen, quæ Para-

celsus suo sali Enixo adscribit, & longe plura me
sali Mirabili attribuere neutiquam dubito. Ne
que etiam meâ; neque aliorum refert ut eader
præparatione utar, aut non utar, quâ Paracelsu
usus est, si modò meus sal id præstet, quod ipsur
præstare posse affero. Ideò etiam meo sali Para
celsicum illud nomen imponere nolui veritus, n
calumniatores, & cavillatores mei ansam arripe
rent ex odio & invidiâ me calumniandi, & dicer
di, quod meus sal ille Paracelsi Sal Enixus non si
quod mihi usu jam venit, qui Menstruo meo U
niversali nomen Alkahest indidi. Superbi enim
nasuti, sophistici, & ignorantissimi mei osores, &
subsannatores occasione arreptâ fluctus in sin
pulo excitarunt, & magnis in me vociferation
bus debacchati sunt, dicentes; Glauberi Alka
hestum minime esse Paracelsi, & Helmontii Li
quorem Alkahest: cum tamen meus Helmont
& Paracelsi liquorem plurimis gradibus anteea
Meus enim in promptu est, & se conspiciendur
præbet cujus ope meum Aurum Potabile Paro
Mercurium in verum Aurum tingens. Ille Pa
racelsi, & Helmontii decantatus liquor planè in
visibilis est, & à nullo comparari potest. Parv
avicula manibus comprehensa, & detenta mult
melior est multis avium magnarum millibus
quæ in aëre volant, & nec videri, nec capi pos
sunt.

Et hæc causa est, cur meum salem eodem no
mine appellare noluerim, nec novam subsannan
d

di & fuggillandi meis Oloribus, miris ignorantiæ fratribus, materiam objicere voluerim, licet probè sciam, meum salem mirabilem Sali Enixo Paracelso in omnibus virtutibus & viribus ne minimum quidem concedere, & forsan etiam longe majoribus virtutibus excellere, quas sequenti narratione in apertum dare constitui.

Ut Paracelsus tradit, sal ipsius Enixum cuncta, quæ imponuntur, incredibili spatio temporis corruptione defendit, ac tandem admirandâ metamorphosi in lapidem transmutat. Sal meus mirabilis non modo idem præstat, sed decies plura efficit. Priusquam verò virtutum in meo sali Mirabili latitantium descriptionem aggrediar, peræpretium duxi indicare, ejusmodi sales à Naturâ paratos passim in terrâ occurrere, & solubs ab aquâ in superficiem evehi, fontesque tales numerari à Georgio Agricolâ monstrante, ubi eorum inveniri queant, & quod omnia ipsis inposita brevi tempore in lapideam materiam convertantur; quod alii Scriptores etiam tentantur, ac Cesius inprimis in libro suo de Rebus Metallicis. Nec est, cur quis dubitet, cum ejusmodi fontes & in Germaniâ nostrâ se offerant, licet à paucis momenti alicujus esse judicentur. Talis esse fertur in Helvetiæ loco quodam, cui quodvis lignum injectum certo temporis intervallo, totum quantum est, in lapidem convertit. Istius autem loci incolæ sæpè sæpius

experimentis rem tentant, lignum aliquod scin
dendo in cotis figuram redigentes, illudque a
quæ dicti fontis imponentes, in quâ cos hæc li
gnea in lapideam mutata falcibus, & aliis ejusmo
di nistrumentis acuendis postea adhibetur. Ejus
modi cotes ipse vidi, & in manibus meis habui, ex
quarum figurâ satis apparet, eas prius lignum
fuisse, & tam admirandâ metamorphosi in lapi
dem conversas esse.

Res omni dubio caret, pluresque ejus natura
& proprietatis fontes pluribus in locis sunt obvii
Illum in Helvetiâ non vidi, sed Basileæ infanten
apud Doctorem Exium, qui adhuc in vivis est
Huic infanti in capaci admodum vitro insident
scabello Exius Senior liquorem quendam pecu
liarem affuderat, qui illum incorruptum planè
& illæsum hactenus conservaverat usque ad illu
tempus, quo mihi monstratus est. Narrabant ve
rò mihi, in lapidem illum infantulum à liquor
mutatum esse, quod ego, qui illum non contrecta
vi, pro certo affirmare nequeo. Pleno tamen cor
pore, ac si recens natus esset, sedentem vidi, ex qu
tempore jam elapsi sunt plus quam viginti an
ni, cum jam decem aut quindecim annis in aqu
illâ commoratus fuisset, in quâ & adhuc commo
rari fertur, ut nuper mihi narratum est. Nemo
autem novit, quâ aquâ infantem illum Senior E
xius perfuderit, an ex fonte ligna in lapides con
vertente hauserit, an verò Arte illam confecerit
Consimilis Naturæ & proprietatis fonten
offen

offendi in Austriâ, apud Neapolim Viennensem, urbem munitissimam versus Stiriam octo milliaribus Viennâ distantem. Peregrinationibus olim juvenis occupatus Viennæ in ardentem incidi febrim, Hungarici morbi nomine notam, quæ rarò peregrinos intentatos dimittit. Recuperatâ aliquantulum pristinâ valetudine Neapolim dictam petii, recidivamque passus ibidem subsistere coactus sum. Morbus verò stomachi mei appetitum ità profligaverat ut cibos nec appetere nec concoquere potuerit. Incolæ mihi consuluerant, ut me conferrem ad fontem unius horæ itinere ferè ab urbe in cujusdam vineæ vicinià situm, aquam ejus bibendi gratiâ, ut amissam cibi appetentiam recuperarem. Parui consilio, mecumque panis frustum grande ad fontem detuli, parum tamen fidei adhibens dictis ipsorum, qui mihi dixerant, quod frustum illud totum comesturus essem. Ad fontem veniens panis medullam contractam, aquaque illius imbutam comedi admodum suaviter mihi sapientem, qui anteà domi optimas etiam dapes fastidiveram. Crustâ panis excavatâ eandem aquam hausi eâque epotâ stomachum adeò promptum sensi ad edendum, ut poculum illud ex pane confectum tandem etiam comederim, commodiore & fortiore reditu domum repetierim, & ex voto succedentem eventum narrarim incolis, qui mihi affirmabant, stomachi mei vires penitus confirmatum iri, si aquæ bibendæ usum continuarem. Rogati, qualisnam aqua es-

set, Salispetræ aquam esse respondebant, quibus tum harum rerũ imperitus fidem tum habui, posteà tamen contrarium expertus. Salispetræ enim aqua esse minimè potuit, quandoquidẽ ea stomacho neutiquam conducit, sed potius nauseam, & fastidium parit. Fieri potuit, ut dicti fontis aqua usq; ad cuticulam evaporata in crystallos salipetræ consimiles concreverit; sed verus Salpetræ tamen non fuit omni ardore carens, & flammam non concipiens, quod facilè comperissent, si prunæ candenti impositum illum salem, salispetræ consueto examine, explorassent. Nunc enim certò mihi constat, fontem illum continuisse salem illũ, cui Paracelsus Enixi, & ego Mirabilis salis nomẽ imposui, & ea etiam natura inest, ut in longas crystallos concrescat, & tamen flammam non concipiat. Circumclusus autem est fons iste ligno, inter quod, aut in quo complures mures aquatici habitaculum suum habent, micas panis in aquam injectas mox abripientes, & deglutientes. Rogabam autem cur tanti momenti fontem ligno, & non lapidibus circumcluderent & munirent? Sine damno illud fieri non posse respondebãt. Ligno enim, quod jam in lapideã naturam abjerat, dempto, futurum esset, ut arena in fontẽ decidendo eum obturaret. Lignum aquam non attingens jam putridum erat, ut tum temporis viginti & unius annorum adolescens probè & accuratè observavi. Sequente hyeme in eâdem urbe commoratus comperi, paludes eandem circundantes, & adeò validã reddentes, hyberni temporis frigore nunquam

in gla-

glaciem indurari, quod indicio est, peculiarem uendam salem in aquâ illâ latitare, qui etiam fa- it, ut pali paludibus infixi, quibus multæ urbis des, imò maxima earum pars innituntur, aut im- ositæ sunt, longo temporis progressu in meros apides mutentur, & firmum ædificiis impositis ndamentum præbeant. Ex omnibus his indiciis actenus conjeci, omnes circa urbem illam fon- um scaturigines abundare ejusmodi sale, quem aracelsus Enixum appellat, quandoquidem toto empore hyberno in paludibus dictis gramen vi- ēs conspexi, indicium certum salis ejusmodi pe- uliaris ibidem existentis. conjecturā confirmant nimalia aquatica, Fontis & vicinarum urbi palu- um incolæ, inter quæ haud pauca sunt numero & nures aquatici, quibus in quibusvis aquis vivere on est datum; & testudines incredibili copiâ pa- ides, & hortos aquâ præterfluente irriguos urbi- ue circumfusos passim perreptantes, adeò ut ea- um, licet magnatibus in deliciis esse soleant, nul- a planè ratio habeatur, eaq; de causâ quivis civiū & rusticorum in vase, quo patinarum in culina e- otarum eluviem colligunt porcis objiciendam, .. aut 3. ejusmodi testudines habeant dicentes, quod ad pinguefaciendum porcos multum conferant e- usmodi animalia in potu habitantia, qui porcis exhiben- lus est. Ex his autem liquet, aquaticos mures & testudi- nes ejusmodi aquis dulcibus gaudere, quæ aliquo sale emperatæ sunt. Testudines dictas quis capturus nanè se confert in prata & pascua, ejusmodi a- quis irrigua, ubi alimenta sua quærentes gramina ro- cida & humida pererrant, idem vesperi, post solis oc-

casum facientes, & ad pabulum quærendum r
deuntes. Si quem obvium habent, mox in aqua
se recipiunt: aditu ad aquam intercluſæ caput
caudam serpentum capitibus & caudis consim
les, pedesque quatuor retrahunt & recondu
sub testam adeò duram, ut vix malleo aliquo fo
tiore & graviore confringi queat. Incolæ ea
cocturi stylo aliquo pungunt, ad cujus sensu
caput & caudam è testâ rursus exerunt mox cu
tro abscindenda. Corpore cocto aquâ, spontè
testa aperit, ex quâ testudo exempta purgatu
ac butyro, vino & aromatibus paratur, hau
multum abludens à vitulinâ carne, nec ingra
saporis, ideoque inter delicatos cibos numerat
ab iis, qui deliciarum liguritionibus dediti sun
Equidem mihi persuadeo, ejusmodi animalia i
cibo adhibita non obesse, sed potius prodesse va
letudini humanæ, quia in puris aquis domicili
sua habent.

Hæc pauca mihi experientia mea submini
vit de his aquis, quibus lignum in lapidem muta
tur, imò nec lignum solum, verum etiam corium
& ossa animalium. Vidi quoque dimidium panem
in lapidem mutatum, undè conjecturâ quisvis a
sequi potest, quanta figendi efficacia in dicto sal
lateat, de quo adhuc plura commemoranda sunt

In ruborem dat hæc ligni in lapidem transmu
tatio omnes ignorantiæ fratres ridiculis & puti
dis suis ludibriis ejusmodi Naturæ miracula ri
dentes, & negantes, corpus aliquod artis Natu
ran

am æmulantis operatione fugacitate ſua ſpolia-
i, & in conſtans ac incombuſtibile corpus tranſ-
nutari poſſe. Quodvis lignum igne combuſtum
onſumitur, nihil poſt ſe relinquens niſi parum
ineris ſalſi; quod tamen ejuſmodi Aquâ figente
n lapidem tranſmutatum corpus ſuum priſti-
um retinet, & nullo igne conſumi poteſt. Infalli-
ile hoc eſt argumentum Aſininos illos irriſores
Artis clariſſime refellens. Num aliquo alio argu-
nento aut teſtimonio Vervecina ejuſmodi capita
efutari clarius poſſent? Eum in finem hæc dico,
t ad faciliorem fidem redigantur, & tantâ admi-
atione non ſtupeſcant, ubi in ſequentibus à me
ffirmari audiverint, quod ſubtilis aliquis Vini
piritus figentis ejuſmodi aquæ operâ in ſalem fi-
um, & in igne conſtantem mutari queat. Cum
gitur fieri poſſit, ut tali tranſmutatione fugax a-
iquis Vini Spiritus in fixum & conſtantem ſalem
beat, quis eandem Metallis fugacibus conſtan-
iam ejuſmodi aquâ præſtari poſſe negabit? Quo
acto autem talis operatio, qnæ unicuique im-
oſſibilis videtur, effectui danda ſit, paucis indi-
are operæpretium erit, quandoquidem mihi
am non quærenti, ipſa ſe caſu obtulit, nullam a-
ud me fidem tunc temporis inventura, licet mi-
i aliquis ſeriò affirmaſſet.

Paracelſi Sal Enixum, ſive meum ſal fixum, &
mnia ſolvens eâ eſt præditum efficaciâ, & virtu-
e, ut omnia igne ſolvat. Eo quodam tempore
urum diſſolveram viâ ſicca, & periculum factu-

rus

rus, an Spiritus Vini tincturam ex eo eliciturus esset, solutione factâ Spiritum Vini ardentem affundere volueram. Sed casu Iuniperi Spiritum in vitrum, quod Aurum solutum continebat, infudera, erroremq; commissum post infusionem demum animadverteram. Sepositi igitur vitrum, atq; dimidio anno post, spirit. sanguineo colore tinctum offendi, quem effusum per charram bibulā transmisi, atq; ità mundatum vitro indidi, ut spiritum ignis calore à tincturâ sejungerem. Sed cum non spiritum, sed Phlegma quoddam insipidum per evaporationem nanscisceret, reipsâ comperi, quod longo temporis progressu Sal ille fixus spiritum fixum reddiderit, & in rubrum salem, miraculo sane stupendo, coagulaverit.

Idem sal aliud mihi, & quidem majore admiratione dignum experimentum exhibuit. Ab amico quodam donatum erat mihi vitrum, oleo Citri ex mucidis pomis aureis, & citreis destillatione parato, repletum. Redolebat autem oleum illud mucorem, quem ut ipsi adimerem, spirit. salis affundere volui, casuq; errorē committens salem meū Enixum solutum affudi, igneq; destillationē perfeci, quæ mihi oleum quidem clarum, sed perpaucum, ac vix dimidiam ejus partem reddidit. Eapropter igne fortiore continuato cum nihil amplius exire vellet, laboris continuatione supersedi. Vitro frigefacto, & ex arenâ exempto, omnem in eo materiam residuam in nigrum carbonē conversam, deprehendi, & exemptum ardenti prunæ imposui visurus, num oleum supereesset nec ne.

Sed

Sed Materia igne consumpta cineres multos reliquit, & fixantem mei salis naturam detexit. Operationem accuratioribus examinibus perveſtiganti multa mirabilia innotuerunt, atque anſam præbuerunt, ut Salis Mirabilis nomine poſtea inigniverim. Alii rem accuratioribns meditationibus perquirant, ut profundiore conſpectu ipſa penetrare poſſint. Qui hujus ſalis virtutes perſpicere nequit, aquilinis profectò deſtituitur oculis immoto ſolares radios intuitu aſpicientibus, & noctuæ habet oculos, qui in tenebris viſu aliquo præditi in meridianâ luce caligant. Admiranda plane res eſt, quod oleum adeò combuſtibile pauarum horarum ſpatio fuerit eò redactum, ut in igne inſtar carbonis arſerit, & canduerit. Ne igitur alicui mirum videatur, quod lignum aliquod multo oleo combuſtibili abundans longo temporis progreſſu, & hujus ſalis adminiculo in lapidem tranſmutetur. Cuncta hæc caſus fortuitus mihi obtulit admiranda aperiens, quorum indagatione ſedulâ & accuratâ quin Artis ſtudioſus longè plura indagaturus ſit, quis dubitat? Sapienti hæc dicta ſufficiunt.

Sequitur Theoriam Praxis demonſtrans, quo acto hic ſal parandus, & ad quos uſus adhibendus ſit, & quàm mirabilia & incredibilia ejus ope tum in Alchimia, quam Medicinâ præſtari poſſint.

I. *De Mirabilis Salis præparatione.*

Hic ſal meus Mirabilis ex omnibus ſalibus vulgaribus Artis adminiculo paratur, & ſeparatur, ex uno

uno tamen facilius, quam ex altero. Non enim sal Culinarius solus, verum etiam & alii, ut salpetræ, Vitriolum, & Alumen, apti sunt, ex quibus eliciatur. Alumen & Vitriolum multis Sulphureis, & Mineralibus abundant qualitatibus, atque ideò multum difficultatis, & laboris separationis objiciunt: Salpetræ autem fugacem, & ardentem jam possidet Naturam. Ideò sales illos missos facimus, & Salem Mirabilem paramus ex sale illo Vulgari, & in culinis usitato, ope ignis & aquæ ex eo separantes, quicquid est terreum, & eodem parato ad gloriam Dei proximique commodum & utilitatem, quantum in nobis situm est, utentes.

De externa Figura, Colore, Sapore, & Odore Salis Mirabilis.

HIc Sal Mirabilis ritè paratus, ut aqua congelata & conglaciata, aut ut Glacies in conspectum cadit: ut salispetræ crystalli in longitudinem concretæ, apparet, clarus item, & pellucidus instar glaciei liquatur, si linguæ impositus fuerit. Sapore nec acuto, nec nimium salso, sed parum astringente linguam ferit. Prunis impositus instar Salis Communis non salit, nec more Salispetræ flammam concipit, nec candens ullum odorem expirat. His dotibus nullus alius sal pollet.

II. De

II. *De externo & interno Usu mei Salis Mirabilis.*

AB initio sciendum est, quod meus Sal Mirabilis maximas vires occulat, utpote qui non ım acerbus & acutus, ut cæteri Sales ad usum ım internum quam externum facillimè in Meicinâ admittitur. Externè adhibitus omnia reıtia vulnera, ut & ulcera aperta mundat, & saıt, nec corrodit etiam, aut dolores excitat, ut eteri sales facere solent. In ipso corpore admindas exercet virtutes, associatus cumprimis esmodi rebus, quarum vires auget, & quas in ea ca deducit, in quæ deducantur necesse est. Sal ıim ductor & rector est malarum juxta ac boırum virtutum, easque secum ducit, prout ipsi nctæ fuerint. Sicut nutrimentum Vegetabilin, & Mineralium in solo sale consistit; Ità ab eo-m etiam dependet nutrimentum Animalium. am si herbæ, caro, panis, & reliqua omnia, quiıs vescimur, sale destituerentur, Animalium ırpora sustentari, nutriri, & augeri neutiquam ssent, quippe quibus confestim moriendum & tereundum esset. Prout cibi igitur probè ac deto modo sale conditi fuerint, pro eo etiam nuent. Res enim sapore carens ad nutriendum epta est, ut commune proverbiū indicat; Quod ɔit, nutrit, & quod non sapit, etiam non nutrit. Ideò Deus omnipotens omnibus Creaturis suū

salem

salem dedit, quo nutriuntur & sustentantur, ad eò ut non necessarium foret, ut cibi ad hominum sustentationem destinati sale condirentur, cum à Naturâ sale suo dotati sint, nisi peccatum & maledictio cuncta debilitasset, & corrupisset. Idcircò Naturæ succurrendum, & quæ sale minus locupletata sunt, communis & vulgaris salis condimentum requirunt, eum in finem à Deo conditi ut alimentum humano corpori suppeditandum roboret, & efficacius reddat, sicut videre est, quod panis, caro, & cuncta olera sine sale comedi quidem possint, sed tantum nutrimenti non afferant. In Vulgus enim notum est, salsam carnem, salconsperses pisces, ac olera sale condita longè melius saturare & nutrire, quam si omni sale destituti illi cibi in stomachum ingererentur. Eâ de causâ hominibus improbo labore occupatis panes carnes, pisces, olera aliique cibi sale affatim conditi exhibentur, quo corpora ipsorum in debito robore conserventur. Qui verò duris ejusmodi laboribus se exercere non solent, iis non tàm sal, sed faciliores concoctu cibi suppeditantur. Ita sal unicum nutrimentũ est non modò vegetabilium & Animalium, sed etiam Mineraliũ; Imo quicquid in Mundo existit, universaliter, auget ac nutrit.

Cum igitur manifestò constet, quod sine sale nihil omnino existere, aut vivere queat, & omnium rerum vita in solo sale consistat, teste experientia quotidianâ; Cur stulti salem tàm exigui momenti rem esse arbitrantur? Respondeo, illud ideo fieri, quia pauciſſimis admodũ innotuit, quid sal sit,

quas vires & virtutes exerat, & quid intimis suis penetralibus reconditum gerat. Ut paulò antè dictum est, jure victori, aut aurigæ salem comparo, quia omnia ea, quæ ipsi imponuntur, eò defert, & provehit, quo vehenda sunt, sive bona, sive mala extiterint, nhil de re laborans, & ei curam committens, à quo onus impositum suscipit. Pari ratione sal rebus bonis, & nutrimentum bonum ac debitum subministrantibus mixtus nutriendi facultatem adjuvat, adjunctiq; nutrimenti vector, corroborator, & auxiliator est. Venenatis & noxiis rèbus mixtus, venenum confirmat, auget atq; cum summo corporis detrimento, membris, & meatibus insinuat, quò sine sale venenum penetrare non potuisset. Apud bonos ergo bonus est, & apud malos malus, neutriq; parti addictus bonorum & malorum arbitrio inservit, vulgari proverbio locum faciens: Sal & Vinum acuunt ingenium, si nimirum bonis rebus admixta usu temperato adhibeantur. Sic etiam contrarium verum est, si dicatur: Sal & Vinum depravant ingenium, quod plurimis exemplis hic ob brevitatem operis equisitam prętermissis demonstrare possem. Sermonem tamen meum clariore interpretatione declarandi causâ duo apponam. Uti jam dictum est, si sal bonis ac nutrimentum optimum contientibus subjectis adjunctus fuerit, qualia sunt panis, caro, & olera, ad nutriendum promptiora & aptiora eadem redduntur, si experientiæ quotidianæ, quam nemo inficiabitur, fides ad-

hibenda est. Cur ergò & contrarium verisimile non esset, quod malum adhuc pejus reddat, & magis corrumpat, si eidem associatus fuerit.

Ex.gr. Argentum Vivum Vulgi venenum existimatur, & revera etiam est, majoriq; aut minori qualitati venenatæ obnoxium redditur, prout hanc vel illam præparationem subierit. Si dimidiæ unciæ pondere deglutiendum alicui propinaretur, nihil in corpore operaretur, & sine noxa recederet. Salibus verò sublimatum, & venenatâ suâ qualitate exaltatum & duorum, trium, aut quatuor granorum pondere exhibitum vitâ suâ aliquem spoliare posset.

Eodem planè modo Auripigmentum, ut ex montibus eruitur, nihil boni præstat in corpore humano, intolerabiles vomitus, & frequentes, ac validas sedes excitando, si pondus ejus excedatur. Unum tamen, duo, tria, aut quatuor grana ejusdem absorpta sine omni periculo vomitus admodum lenes, sedesque non vehementes concitant. Communi autem sale per sublimationem exaltatum adeò noxium evadit venenum, ut homines & bestias confestim vitâ orbaturum esset si ipsi propinaretur. Sic etiam cum Arsenico albo comparatum est, quod cum sale sublimatum malitiam sibi adscisit in vulgus notam, licet paucis malitiæ illius causa cognita sit, quam dicta exempla veritatis luculenta admodum testimonia satis superque declarant.

Auctarii loco in imperitorum gratiam adhu

unum

num addendum est. Qui ignis labores tractaverunt, ii hæc noverunt, & meâ doctrinâ non indigent, licet eorum numerus admodum sit exiguus, inperitorum verò copia satis magna. Arsenicum, Coboltum vehementissima quidē sunt venena, ed tamen corpori non noxia, si corporali sua forâ non assumantur. Salibus verò per sublimationem exasperata, & in fugaciorē naturam reducta ad eam perveniunt vehementiam, ut solo odore ominem interficere possint. Hujus rei veritatem xperti sunt ii, qui aquas Gradatorias, ut vocant, araturi Vitriolo & Salipetræ Arsenicum miscuerunt. Aquæ tales tàm vehemente veneno pollent, t alicui vel minimū ejus odorem naso haurienti orrendis tremoribus cor concutiatur, cerebrumue ipsum vehementissimè debilitetur. Vulgare lud proverbium, sal corroborat cor, & acuit ingenium, à veritate non abludit, quando sali res salubres, & valetudini convenientes associantur. in verò res insalubres, & venenatæ ipsi adjiciantur, contrarium facit cor suffocando, & cerebrum ebilitando, quod utrumq; ipse expertus sum. Iuenis olim ejusmodi Aquis Gradatoriis & Arsenilibus occupatus cum essem, sæpè mihi usu vet, ut fortes ejusmodi spiritus salini candelam fe extinxissent. Econtrario iterum expertus sum, uando sali subjecta corroborantia admiscui, uod ipsorum vires roborantes augeat, & mirum modum exaltet. Idcircò non absq; ratione Paicelsus docet, nihil virium exercere Aurum in

humano corpore, nisi per salium spiritus, Aur
vires in membra insinuantes, & eas augentes. Di
cet hic aliquis, cum cætera Metalla sine sale vire
suas in Corpore Humano exerant, quidni & Au
rum idem præstaret, si ullis viribus polleret? Hui
respondens hujus differentiæ hanc causam eff
aio, quod Metalla cætera in scobem aut limatu
ram redacta in corpus humanum agant, ob saler
suum Vitriolatum, quem liquefacta retinent, fa
cilius, propter aciditatem illam naturalem, in stc
macho solutionem admittentia, & operationibt
suis fungentia, quas operationes Sal adjunctu
exasperaturus esset. Enimvero imperfecta Me
talla in corpore humano nihil omninò boni eff
cere, testantur ipsum stannum & cuprum, in quc
rum vasis vinum per noctem conservatum & eb
bitum vomitus excitat, ut & dolores colicos, ate
cordis palpitationes, in quibus excitandis cupru
antecellit stanno minus frequenter ejusmodi ac
cidentia causanti illi cumprimis, quod bismuth
non est adulteratum, ideoque purum putum ex
stit. Plumbum deglutitum exsiccat, & nimis ve
hementer refrigerat. Ferri scobis & ramen
haud absque magnâ utilitate in usum Medicu
transferuntur, quippe vermes infantum neca
tia, & expellentia: Crocus autem ejus medic
mentis adstringentibus cum fructu misceri co
suevit. Argentum limatum, & absorptum nul
est usui in corpore humano, quod nullum sale
secum habeat, quo Ferrum & Cuprum prædi
sun

unt. Sale tamen paratum nanciscitur in corpo-
is membra aditum, omnesque humores noxios
urgando expellit, ac cerebrum confirmat. Pa-
ato tamen ingratum adeò amarum obtinet sa-
orem, ut felle amarius difficilius ipso Vitriolo
n usum admittatur. Aurum inter Metalla o-
nnia puritate & nobilitate sua eminentissimum
Naturâ suâ salem nullum possidet, eoque no mine
ihil prorsus in corpore humano operatur, sive
matum propinetur, sive in subtilissimum pulve-
em redactum exhibeatur. Acidum enim stoma-
hi tantarum virium non est, ut aurum aggre-
iatur, & dissolvat, sicuti Cuprum & Ferrum
olvit; sed cum excrementis eâdem formâ dimit-
t, quâ accepit. Hinc multorum imperitia eò
roceſſit audaciæ, ut Aurum tanquam omnibus
iribus destitutum, & prorsus inutile ex foro
Medico exterminarint, errore profecto non Phi-
osophico, sed stultissimo, & ab imperitiâ & igno-
antiâ merâ profecto, cum experientia omninò
ontrarium testetur. Qui vires planè nullas Auro
esse credit facili exprimento contrarium com-
eriet, si illud Salis Spiritu probe mundato & re-
ificato dissolverit, & hujus solutionis parum
lido alicui jusculo, aut vino, aut cerevisiæ
ixtum ebiberit. Etenim sentiet celerrimam, &
luberrimam operationem, omnes feces super-
uas, prout eas offenderit, aut per vomitus,
ut sudorem, aut urinam, aut sedes sine ulla cor-
oris debilitatione ejicientem, sive vires ejusdem

evidenter confirmantem, ut in tractatu meo, cu
titulus, Navigantium consolatio, paucis innui
ob brevitatem temporis, quæ mihi prolixiorem
hâc de re tractandi occasionem non permisera
Hoc tamen hîc affero, ejusmodi solutionem Au
per Spiritum Salis in Medicinâ faciendâ plur
mum præstare posse, licet ob ingratiorem sapo
rem haud magni æstimetur. Cum enim Spiritu
Salis, quo Aurum solvendum est, fortissimus esse
debeat, ex hoc corrosivo liquore, sine quo Aurum
solvi nequit, primum hoc incommodum oritur
ut injucundioris sit usus, labia denigret, & dente
hebetet. Accedit & hoc, quod magna liquoris
copia ad solutionem hanc requiratur, & acidita
sensim ægris fastidium pariat, ipsique ægri quan
doque aciditatem perferre nequeant. Porrò cum
hac solutione ita comparatum est, ut jusculo e
pota in operando impediatur, & sperato succes
careat, quo tamen non destituitur, si vino aut ce
revisiæ mixta propinetur. Eâ de causa etiam ho
medicamentum per se admodum nobile & magn
momenti difficilius ad usum adhiberi potest
Quoniam verò Aurum sine salibus nihil omnin
operari posse diximus, tota ipsius solutio consi
stit in tali Menstruo, quod neque corrosivum, ne
que injucundi saporis, nihilominus Aurum ape
riat, & idoneum reddat, ut saluberrimum medi
camentum evadere possit, quas dotes ego in nul
lâ aliâ re offendi, nisi in meo Sale Mirabili, qu
omnis corrosionis, & injucunditatis expers pe
se

e medicamentum est optimum, ac omnibus, quæ solvit, jucundissimam suavitatem conciliat. Quando enim Aurum solvit, nullo colore labia, & manus inficit, aliarum solutionum instar, qnæ Aquâ Regiâ, aut Salis Spiritu parantur: Neque etiam, ut cæteræ solutiones, adstringit, sed suavi usu admittitur, & operatione nobili munus suum exequitur. Ideò sale eodem multa admiranda tentavi, ac tandem instar gramihis viridem Auri solutionem aut potius extractionem, & saluberrimum, ac nobilissimum Medicamentum nactus sum. Plurimum enim præstitit ille, qui Aurum ad viriditatem deduxit, in quâ deprædicanda multi sunt Philosophi Antiqui, Beatam Viriditatem eam appellantes. Quid verò eadem Viriditas in Medicinâ efficere valeat, id hujus loci non est, cum nihil aliud hîc tractare & probare constituerim, nisi quod sal omnium rerum sit principium, & finis, atq; omnium rerum vires & virtutes augeat, & exaltet. Cum autem hoc ipsi veritati consentaneum sit, & à nemine refelli queat, illud quoque concedatur necesse est, salem aliquem, qualis meus est, ad summum puritatis gradum deductũ crasso aliquo & impuro sale longè meliorem, & nobiliorem esse. Quia etiam omnium Animalium, Vegetabilium, & Mineralium vires amplificat, & exaltat, ipsumq; Aurum cæteris omnibus Creaturis quæ sub sole inveniuntur nobilitate præstat, facili conjecturâ provideri potest, si purissima, & nobilissima salis pars Auro associata fuerit,

etiam nobiliſſimum medicamentum inde orituru effe. Sal enim & Aurum, ſolis filii, quaſi immortales ſunt, & incorruptibiles, ideò omnibus mortalibus, & corruptibilibus rebus auxilium ferentes, eaſque ab omni putredine, & corruptione liberas conſervantes.

Nemo tamen velim hic ſibi perſuadeat, quod immortalitatem aliquam his meis verbis aſſerere cupiam. Eò certè non tendit propoſitum meum, cum non ignorem, nullam herbam morti medelã afferre poſſe. Hoc tantum ſignificare conſtitui, ex Salis & Auri conſociatione nobiliſſimum, & ſummum Medicamentum neceſſariò proditurũ eſſe. Si aliarum rerum vires ſal provehit, & promovet, cur & Auri virtutes non proveheret, & promoveret? Nulla profecto herba adeò abjecta, nullus lapis adeò vilis, aullum os adeò contemptum reperitur, quod viribus ſuis propriis non polleat. Quis igitur inficias ire vellet, & Aurum tanquam nobiliſſimam Dei creaturam, poſt ſolem, & ſalem, ex quibus natum eſt, excellentium, & viliorum, creaturarum donis præferendarũ dotium & virtutum poſſeſſione frui? Ex duobus præclariſſimis ſubjectis, ſale puta, & Auro nihil mali prodiri poſſe, vel quivis ruſticus imperitiſſimus intelligit, quod cur irriſores illi ſuperbi & otioſi capere & animadvertere nolunt? Ideo arbitror, ne Aſinis rudibus & imperitis annumerentur, ſi dictis meis ſubſcribentes tantum medicamentum in rerum Naturâ exiſtere faterentur, & ipſius confectionẽ tamen ignorarent. Satius verò eſſet, ut tantâ in-

idiâ non laborantes ejusmodi dona aliis non inviderent, neque tot putidis calumniis & convitiis innocentes adorirentur, ipsis ea retimũ linquentes, quæ captum suum superare animadvertunt.

Mentionem jam facio mei Viridis Leonis, cujus admirabiles virtutes deprædicandæ, atq; toti Mundo manifestandæ sunt, quamvis probè scim, hunc Leonem Viridem non pauciores inventurum esse inimicos, quam meum Album aut rubrum Aurum Potabile. Satanas enim tolerare neutiquam potest, ut in Generis Humani usum & commodum quicquam manifestetur, eapropter omnes technas, & omnes vires impendens, ut veritatis impediendæ causâ omnes remoras objiciat.

Quàm variæ artes excogitatæ sunt, ut meum Aurum Potabile in contemptum adduceretur, & quidem ab ejusmodi hominibus, qui facilè cogitare poterant, me talibus Veritatis Osoribus ne guttulam quidem mei Auri Potabilis concessurum esse, licet à me petierint!

Ac cum ejusdem compotes fieri non peterant, ægrotorum prætextu mihi illud extorquere conati sunt, non ut ægris inservirent, sed ansam tantum prensarent contemnendi illud, ac in odium apud ægros adducendi, ne pristinam valetudinem recuperarent. Annon in conventiculis consilia communicarunt, uno hoc, altero aliud in medium producente, ut quâcunq; ratione meum Aurum Potabile oppugnarent? sed odium & inviam hanc summo studio contrà me susceptam Divinæ Vindictæ relinquo. Etiamsi quamplurimæ

nubes aquosæ & obscuræ solem obscurare, & ejus vivificantibus, & calidis radiis tenebras offundere conarentur, nihil tamen effecturæ, atandem in vapores disjectæ, & in nebulas evanescentes, radiis solaribus locum cessuræ essent. Nihil est, quod extinguere possit Veritatem, quapremi quidem, sed nunquam opprimi potest perinde ac Lux nullo unquam tempore penitus extinguitur. Aër tot nubibus obscuris nunquam adeò refertus est, quin tandem illis disjectis Sol in conspectum non veniat, & se conspiciendum præbeat: Pari ratione & Veritas tandem ex mendaciorum laqueis se expedit, & in apertum prodit. Intrepido itaque mihi Veritatem proponere licet, etiam plurimis παῤῥησιαν meam ægre ferentibus. Deo enim plus quàm hominibus est obediendum; & beneficia Bonis debita in Malorum gratiam non omittenda sunt.

In nomine Dei ergo mei Salis Mirabilis virtutibus narrandis pergo. Quoniam in præcedentibus dixi, Omnium rerum rectorem esse Salem, ipsarum, sibi junctarum vires in loca debita deducentem, consultum non est, ut malæ & venenatæ, sed optimæ res ipsi adjungantur, si boni quid ab ipso expectandum sit.

Nulla verò sub sole creatura nobilior & præstantior est purissimo, & omnium Elementorum destructionem non reformidante Auro, quod cum fine vera solutione, uti diximus, suarum virtutum hominem participem reddere non valeat, & o-

& omnes solutiones corrodentes ad ejus solutionem ineptæ inveniantur, jure ac merito talis solutio requiritur, quæ salis non corrodentis ope perficiatur. Talem igitur in manus sumentes videbimus, quid ab ea boni exspectandum sit.

De Usu mei Salis Mirabilis tàm ad Metallorum solutionem, quàm Medicamentorum præparationem.

PRimò notandum, non modò Metalla, sed etiam cunctos lapides, & ossa, ac carbones ipsos, omnem salium corrosivorum solutionem aspernantes, meo Sale Mirabili radicaliter dissolvi posse, ac plærasque res solutas, sive Metallicæ fuerint, sive Vegetabiles, aut Minerales, viridem colorem induere, quarum nonnullæ virides maneant, alias vero temporis decursu in flavum, aut rubrum colorem mutentur. De hac mirabili mutatione & solutione ingens volumen confarcinare possem, si in alium locum hic labor mihi non esset rejiciendus, nihil aliud hic nisi solutionem Auri descripturo, quia alia melior inveniri nequit. Cæterorum Metallorum solutiones inceptas deprehendi, quæ valetudinis tuendæ aut recuperandæ gratia ad usum internum adhibeantur, ut paulo suprà monui: Salem vero & Aurum nobilissima offendi subjecta, ex quibus optimum

timum medicamentum necessarie paretur. Sal enim omnium rerum virtutes & vires in summo perfectionis gradu locat, & corpori humano insinuat: Hic mihi haud absimilis videtur volatili & fugaci Vegetabilium, ut vini, & cerevisiæ, &c. spiritui, qui in Corpus Humanum veniens Animali Spiritui vires addit, ut se promptius & alacrius moveat. Quivis quidem cibus alius, ut & potus, sive panis sive aqua fuerit, vires aliquas corpori communicat, sed non tàm potenter, & efficaciter, quàm vinum aliquod nobile, cujus Spiritus admodum purus, efficax, & subtilis est, adeò ut nimius ejus usus omnia in homine occulta expergefaciat, & in apertum proferat.

Eodem planè pacto sal cuncta confirmat, & auget, iisque unitus omnes occultas vires patefacit alias in tenebris sine sale latituras. Quis nobis manifestasset, quantum venenum Arsenico occultatum sit, nisi salia illud revelassent? Si Melancholicus aliquis aliâs ad tranquillitatem naturâ suâ pronus instar mortui alicujus desideat, Spirituale vinum aut alius aliquis potus fortior molancholicum, & quasi somno sepultum ejus Spiritum mox expergefacit, linguamque taciturnam solvit. Idem præstat sal, qui omnium rerum viribus incrementa addit, Metallorum cumprimis, quæ manifesta & nota reddit. Nemini profectò sine sale ipsorum venena innotuissent, ut de Arsenico & Argento Vivo

paulò

paulò antè dictum est. Si hæc sal in malis subjectis operatur, eorum malignitatem dilatando & augendo, quidni & eandem in bonis subjectis operationem obiret, & eorum bonitati angmentum adderet? Quia ergò inter Animalia, Vegetabilia, & Mineralia Subjecta Auro & sale, ex sole ortis, nullum nobilius, & eminentius sese offert, nefas profectò esset utrumque præterire, & viliora ad Medicamenti optimi confectionem quærere, quandoquidem in nullis aliis, si vinum & salem, atque aurum excipias, tàm excellentes vires se conspiciendas præbent. His igitur acquiescentes nobilissimum ex ipsis Medicamentum parare conabimur.

Processus.

℞. TRes, aut quatuor Salis Mirabilis partes, & unam Auri ad hanc operationem aptati misce, atque immitte retortæ vitreæ forti, & luto probè munitæ, quam impones igni aperto, gradibus ejus sensim auctis, donec vitrum candeat. Ignem urge, & fortiorem per horam continua, ac tandem desine, ut cuncta refrigescant. Retortam exemptam luto libera, aut ità constringe, ut lutum materiæ vitro contentæ non misceatur, & hæc pura maneat, quæ à vitro accuratè separanda, & cum iis, quæ in retortæ collum per sublimationem elevata sunt, vitro puro immittenda est. Ei colore subviridi in aspe-

aſpectum cadenti affundenda eſt aqua pluvialis, ut leni calore ſolvatur, & ſal cum parte aliquâ Auri cum aquâ miſceatur. Hanc inſtar graminis viridem per chartam bibulam tranſmitte, & partem ejus aliquam deſtillationis auxilio abſtrahe, ut viridis liquor remaneat, nec acuto ſapore linguam feriens, nec corrodens, nec etiam nimis urinam ſapiens, ſed idoneus, qui cum omnibus vehiculis propinetur. Aurum à Sale Enixo non ſolutum poſt ſolutionem invenies, & ad ſimiles labores iterum uſurpabis. Viridi liquore autem mox uti poteris, qui tàm in Medicina, quàm in Alchymiâ multa tibi utilia præſtabit. Qui omne Phlegma uſque ad viridem ſalem abſtrahere, ſalemque ipſum Spiritu Vini Alcoliſato extrahere voluerit, medicamenti efficacioris compos fiet. Spiritus Vini enim non viridem, ſed rubrum colorem extrahendo induens, & ſuavem admodum ſolutionem efficiens, ſalis aureas virtutes efficaciores reddit, & commodius ac promptius membris in humano corpore inſinuat. NB. Notandum hic eſt, quod Sal Enixum non totam Auri maſſam, ſed puriſſimam tantum ejus partem ſolvendo imbibat. Si jam iteratâ hâc operatione ex eadem purâ maſsâ per Spiritum Vini adhuc ſemel, quicquid puriſſimum eſt, extraxeris, extrà omne dubium Medicamentum nobiliſſimum conſequeris, quod nemo refutabit, licet Veritatis inimicus ſit capitalis. Hæc eſt operatio illa non minus compendioſa, quàm vera, ex Auro, Sale & Vino

Vino ſummum parandi Medicamentum, jure ac merito Aurum Potabile nominandum, cujus maximæ virtutes & vires ægris indigentibus jam manifeſtandæ ſunt.

De viribus & virtutibus mei Leonis Viridis, Vitrioli Solis, aut Salis Aurei Mirifici, &c.

VIridis & Aurificus hic Liquor ab omnibus, ſive Senes, ſive Juvenes, ſive ægri ſive ſani fuerint, ſine ullo perſonarum diſcrimine tuto & jucundè uſurpari poteſt, quippe qui nihil mali, & nihil damnoſi continet. Sal mundatus, & Aurum nuſquam & nunquam aliquid mali aut damni inferunt, ſed neceſſaria, quocunque etiam veniant, ſàm in Vegetabilibus, quàm Animalibus, & Mineralibus ſalubres ſuas operationes & vires exercent, ut in ſequentibus dilucidè demonſtrabitur.

Primo hic viridis liquor externo aſpectu ſolo cor, cerebrum, & omnes vitales ſpiritus exhilarat, quandoquidem ex omnibus coloribus jucunditate nullus viridi ſuperior eſt, teſtantibus omnibus hominibus, qui poſtquam duriſſimæ & aſperrimæ hyemis frigus intenſum ſuperarunt, ſummâ animi delectatione ſemimortuarum arborum, herbarumque extinctarum renaſcentem verno tempore viriditatem aſpiciunt, & totum corporis ſui ſanguinem renovari, & quaſi revivicere, ſummâ cum voluptate, ſentiunt.

Secundo Aureus hic Liquor hauſtus roborat & confirmat totum humidum radicale, ſtomachum, cere-

cerebrum & omnes corporis partes internas, præ cæteris cunctis medicamentis, quæ mihi hactenus innotuerunt. Expellit etiam Melancholiam, & animi anxietates, tollit cordis palpitationes, aperit internorum vasorum obstructiones, læsas partes internas, ut jecur, pulmonem, cæterasque internas ulcerationes sanat, Lithiasi cuicunque & calculo, sive renes, sive vesicam obsederit, medetur alvum in naturali suo excernendi officio conservat, ventos cum colicis doloribus ejicit, sanguinem à corruptione tutum præstat, leprā, scabiem & omnis generis febres curat, Podagricos affluxus temporis progressu consumit, Apoplecticis & Epilepticis insultibus præsentissimam medelam affert, sanguinem scorbuto infectum mundat à peste, aliisque morbis contagiosis homines præservat, & liberat, ab omnibus internis ulceribus pulmonem, jecur, & cæteras partes defendit, ulcerationesque jam exortas removet, & funditus abigit. Omnes internas hominis partes balsamicâ suâ virtute ità tingit, ut haud facilè morbis obnoxii sanâ & longâ vitâ fruantur. Externo usu adhibitus omnia vulnera recentia non minus, quàm ulcerationes diuturnas & apertas sine omnibus aliis emplastris & unguentis medicatur. Nam in ejusmodi ulceribus curandis ex omnibus Animalibus, Vegetabilibus, & Mineralibus nullū est, quod Auro viribus suis respondeat adeò potenti, ut etiam Hernias internè curet. Auri hæc est natura, & proprietas, ut omnes sordes potentissimè auferat, & si-

& simul etiam adstringat, quæ duo in omnibus ulceribus sanandis necessariò requiruntur : Hic verò sal auxilio suo commodè adest, & Auri virtutes mirificè promovet. Cum primis verò Liquor dictus oris & colli ulcera ægrè aliorum medicamentorum opem admittentia, ut & eorundem scorbuticam infectionem quàm citissimè tollit, licet lingua, uvula, totumque palatum putulis scateant. Ut compendio dicam, in omnibus internis & externis ulceribus auferendis nullum huic liquori medicamentum præferendum esse censeo, ac brevitatis causâ plurium aliorum corporis defectuum, quibus medetur, enarratione supersedeo.

Præterea Liquori huic Viridi & Aurifico hæc nest natura, & hæ insunt proprietates, quæ supra omnia alia medicamenta cunctis rebus miricam fertilitatem conciliant, ut signatura ipsius, viridis nempe color, diversaque mea experimenta infallibilia verissimè testantur. Hinc cunctorum Vegetabilium semina eodem Liquore macerata, & nudæ ac meræ arenæ immissa, aureis erminibus & plantis exeunt, multò fortiorem, jucundiorem odorem, pulchriorem colorem, majorem proceritatem habentibus, quàm illæ, uæ ex pingui terrâ enatæ sunt.

Liquor igitur hic Viridis in omnibus Vegetabilibus fertilibus, & viridibus, reddendis, atque escendo augendis primas tenet, ac in fertilitate onciliandâ, conservandâque inter omnia medi-

 camenta

camenta mihi cognita & perſpecta ſummum locum obtinet. In omnibus enim morbis humanis maximum auxilium & ſolatium affert, ipſaq; marium pariter & fœminarum fertilitate juvandâ ultra fidem operatur, tantumq; Veneris eſt incitamentum, ut non modò ſenibus, apud quos junioribus uxoribus oneratos Venus intermiſſa jacere ſolet, ſed etiam fœminis in florente ætate conſtitutis, & ſterilibus, atq; ideò hæredibus deſtitutis, ſummum ſolatium adfert. Non ſomnians ſcribo, ſed experientiâ doctus, qui nonnullos mares vidi hoc medicamento adeò confirmatos, ut nunquam debiles fuiſſe ſibi viſi fuerint, quod & nonnullæ fœminæ ſunt expertæ. Huic tamen ſexui ſegniori nimis frequenter talia medicamenta non ſunt exhibenda, cum ſine auxiliis ejuſmodi quandoq; ſalaciore, quàm par eſt, pruritu exagitari ſoleant: Senibus tutiore adminiſtratur uſu, utpote ne minimum quidem ipſis damnum inferens. Nec mira cuiquam videri debent ea quæ hic trado, & quæ ſuarum operationum certas & indubitatas cauſas habent. Inſpiciantur duo illa ſubjecta, ſal nimirum, & Aurum, ex quibus Leo Viridis componitur. Optima ſunt, & ad omnium rerum generationem neceſſario requiruntur. Num quæ herbula ſine ſemine & ſale naſci poteſt? Ne minima quidem. Nam ſi terra aut arena ſale careat, ſemen herbæ nec nutrimentum habere nec naſci poteſt. Imò ſi ipſum ſemen terræ etiam pinguiſſimæ inſeratur, & tamen calidis radiis ſolaribus

laribus destituatur, è terrâ nasci neutiquam posset, in quâ ipsi suffocato pereundum esset; quod vel rusticos omnes, calidos solis radios vehementer expetentes, postquam semen terræ mandarunt, minimè latet. Ad felicem igitur Vegetabilium ex terrâ proventum, & augmentum requiruntur pinguis & salsa terra, ac calidus, & fertilis calor solis cum pluviis necessariis, quod & de generatione & multiplicatione Animalium intelligendum est.

NB. In Auro Potabili sal pinguedinis vices gerit, Aurum sol est, ac Spiritus Vini calidæ ac fertilis pluviæ munus obit, sic etiam nulla Mineralia procreantur, nisi solis auxilium, salisque labor accedat. In aquam operationes suas exercent, & Mineralia generant, ut Antiquorum Philosophorum scripta docent.

Imperitus aliquis hic objiciet, & quæret, quî fieri possit, ut sol in profunditate terræ operando ex sale Mineralia & Metalla generet? Is sciat, calidis suis radiis solem in profundo terræ Centralem Ignē excitare, non ignotū illis, qui eruendis ex terrâ metallis occupati calorem nonnunquā adeò propinquum & fortem habent, ut vestibus depositis labori suo vacare, imò eundem quandoque penitus intermittere cogantur, sicut in primâ mei Operis Mineralis parte docui. Nullus igitur mentis suæ compos invenietur, qui se his opponere ausurus sit, cum hoc Veritati maximè conveniat, quod generatio & incrementum in cunctis

Animalibus, Vegetabilibus, & Mineralibus à solo sale & sole ortum suum capiant, & aqua ipsis adjumento esse soleat.

Siquidem igitur meus Liquor Aureus ex talibus subjectis componitur, nihil profectò aliud operari potest, quàm fertilitatem, ideò à Naturâ viriditate illâ pulcherrimâ signatus, quâ sibi munus cuncta fertilia reddendi impositum significat. Deus nihil frustrà notis & signis suis exornat, ex quibus tanquam signaturis suis omnium rerum virtutes & vires longè clarius, quàm ex libris innotescunt. Signatura enim quâ res à Deo & Natura insigniuntur, nunquam errat : Errant autem sæpenumero libri & scripta ab hominibus errare consuetis consarcinata. Cur Veteres Philosophi & Poëtæ Venerem amoris & generationis Deam coluerunt, eique ex Maris spumâ generatæ pulcherrimam viriditatem attribuerunt? Quid aliud est spuma à Mari in litus ejecta, nisi sal, & à calore solis exsiccata atque in salem redacta? Poëtæ atque in primis Virgilius & Ovidius, viri literatissimi, quibus tota Natura innotuit, tàm prolixâ multorum verborum ambage talia non tractassent, nisi fabulosis suis scriptis maximum illud mysterium Philosophicum Mundo revelare voluissent. Firmiter itaq; assero, Viridem hunc Liquorem præcipuum esse omnium rerum augendarum medicamentum, sicuti Viriditas ipsius pulcherrima, & infallibilis experientia testantur.

Ocea-

Oceanus, omnis fertilitatis mater, viriditatem quoque suam ostentat, præcipuè iis in locis, quæ plurimo sale referta sunt, & fortissimis radiis solaribus feriuntur. Vulgatissima res est inter Nautas, qui ex ipsâ aquæ in viridiorem colorem mutatione mox colligunt, se jam appropinquasse calidioribus regionibus, in quas sol calidissimos suos radios projicit. In ejusmodi enim locis adeò salsum est mare, ut ignis instar luceat, & splendeat. Urina à mingentibus ex navi in mare desiliens quasi igneas scintillas spargit. Quatuor aquæ partes unam salis continere feruntur. Mediterraneum Mare tantum salis non complectitur, quantum illud, quod inter Hispaniam & Galliam intercst, atque in hoc ipso iterum discrimen haud parvum offenditur, cum Hispanicum salsedine Gallicum superet, Oceanusque ipse eò minus sale affluat, quò magis ad septentrionem recedit, eâque de causâ sal quoque tantò minus habeat virium, quò à radiis solis remotior est. Ideò Dani, Sueci, aliæque septentrionales terras incolentes gentes, licet marinæ aquæ affatim habeant, tamen ex eâ salem non conficiunt, sed ex Hispaniâ, aut Galliâ petunt, quod evidentissimum indicium satis superque arguit, quod ab ardentissimis radiis solaribus sal in aquâ elaboretur, atque fertilitatis Universalis causâ producatur. Indicat hoc Maris nomen Germanicum Meer, quod idem est ac si dicas vermeer, i. e. auge, amplifica. Appella-

tio rei apprimè conveniens, quia sine Mari nihil omninò in terrarum Orbe augetur, & cuncta è contrario ex illo vivant, & augeantur.

Hinc Viridem Colorem omnis fertilitatis indicium & signaturam esse patet, quod infinitis exemplis demonstrari posset, non tamen hîc ob prolixitatem vitandam necessariis, cum res ipsa quasi manibus ostendi, & palpari possit.

Veritatem oppugnandi causâ possent dicere profligati Risores, viriditatem illam non ex Auro sed ex Cupro ortum suum ducere, ut ità probos à veritate abducant, quoniam Aurum nullum in Medicina usum habere ipsis videtur, quâ cavillatione meum Aurum potabile antehâc aggressi sunt. Ut eorum impura ora obturem, & ejusmodi frivolis objectionibus obviem, dico, me quidem fateri, Cuprum inter Metalla viridem obtinere colorem, si aquis fortibus, aliisque liquoribus ejusmodi corrosivis solvatur: Aurum verò iisdem solutum flavo & non viridi colore se conspiciendum dare, quod lippis & tonsoribus est notissimum. Sed quis me adeò stupidum & rudem fore arbitraretur, ut tam apertâ fraude unicuique imponere velim? Quis etiam talem fraudem ullo modo velare posset? Cuprum ipsum aquis salsis solutum confestim dolum proderet sapore suo adverso, nauseabundo, & Vitriolum sapiente, cujus vel unica gutta absorpta ingentes excitatura vomitus, & non futura esset medicamentum, sed potius venenum. Porrò si

Cul-

cultrum in talem solutionem immitteres, mox cupro obduceretur, & se cupreum esse ostenderet. Contrarium planè accidit, si purum aliquod ferrum meo Viridi Leoni immergatur; mox enim deauratum apparebit, colore auri eminentiore, & pulchriore illo, quo ducatus, aut alius aliquis nummus aureus se conspiciendum exhibet. Si filum aliquod ferreum, aut clavus ferreus in eundem immissus per certum tempus ibidem relinqueretur, tandem in probum & purum Aurum immutatum iri necesse esset, quod infallibili est testimonio, quod non ex Cupro sed Auro Liquor ille originem sumat.

Rursus objici posset, quod vulgaris solutio Auri per Aquam Regiam ferrum etiam aureo colore tingat, & eidem adhæresçat, ideoque nemini hoc mirum videatur, utpote vulgatissimum, & cuivis notissimum. Respondeo, quod talis solutio non viridis sed flava per præcipitationem quidem ferro adhæreat, ipsumque ferrum solvat, atque in limum redigat, sed non penetret, atque in suâ formâ conservet, sicuti meus Viridis Liquor ideò corrosivis illis Solutionibus vulgaribus non annumerandus, quem non solutionem, sed potius extractionem per sal Enixum factam jure ac meritò vocaveris. Ejus enim naturæ est Meus Sal Mirabilis, ut tenuem aliquem Auri pulverem, aut calcem non penitus solvat, sed ex eo quicquid purissimum est, solummodò extrahat, reliquum verò ni-

gri pulveris instar relinquat. Ipsa porro solutio non est corrosiva, quæ alioquin ferrum corroderet, dissolveret, & non integrum colore Auri tingeret, & in ejus gradum adduceret. Pari omninò ratione viridis Cupri solutio, aquis corrosivis vulgaribus facta, viridi colore ferro se associat, illud corrodit, & cupri scobem relinquit. Si autem Cuprum meo sale Mirabili solvatur, solutio illa ferrum non penetrat, sed totum in formâ suâ relictum in Cuprum transmutat, non tamen confestim sed longiore temporis progressu.

Ex his omnibus videre est maximum discrimen inter vulgares Auri, Cupri, aliorumque Metallorum solutiones corrosivas, & meam omnis corrosionis expertem, quæ meo sale Mirabili perficitur longè aliâ formâ Metallorum corpora solvente, quàm Corrosivæ illæ Solutiones solvunt. Ideo etiam inter Vulgares solutiones non est referenda, quandoquidem longè aliis viribus pollet. Vulgaris illa Auri solutio per Aquam Regis corrosivam facta omnibus rebus tanquàm venenum nocet. Parum ejus vegetabili alicui semini affusum illud omni facultate crescendi privaret, & penitus necaret: Homini aliquot saltem guttæ propinatæ instar veneni ejus stomachum, & guttur corroderent. Metallum impositum Liquor ejusmodi corrosivâ & rodente suâ facultate in limum converteret. Solutio illa, quæ fit per spiritum salis rectificatum tutius alicui propinari potest, quando aquæ, quantum sufficit, eidem miscetur,

cetur; suavis autem non est, linguam constrin-
it, ac manus tingit; Hoc non facit meus Liquor
Viridis, neque manus tingens, neque linguam
stringens, neque etiam Vegetabilium semina
orrodens, sed potius ad fertilitatem eadem exci-
ans, quod meo sali mirabili in eodem soluto ac-
eptum est ferendum.

Unde constat, dictum meum salem Mirabilem
on corrosivum, sed per se optimum esse Medi-
amentum omnium Animalium, Vegetabilium,
:Mineralium, quod experientia ipsa evidentissi-
è arguit. Fieri itaq; non potest, quin nil nisi bo-
um operetur, quippe sine omni corrosivo para-
us, & mirabili signaturâ, viridi nempe colore
ulcherrimo ob oculos positus. Signatura hæc
ıdubitatum est indicium virtutum illarum haud
ulgarium omnes res vivas, virentes & fertiles
eddendi, quas internis suis penetralibus absco-
itas gerit. Hisce me imperitorum illorum Lu-
ionum cavillationibus stultis & ineptis, quibus
ihi insultare possunt, satis occurisse puto, iisque
leo acquiesco.

Quæcunq; hic Leoni meo Viridi adscripsi, ea-
em quoq; præstat rubrum meum Aurum Pota-
ile, Spiritu Vini extractum, idq; tàm in Vegeta-
ilibus, & Animalibus, quàm Mineralibus. Nulli
ıim eorum Spiritus Vini nocere potest, sed poti-
s in Animalibus & Vegetabilibus Auri virtutes
uam celerrime insinuat, & efficaciores reddit.

Sed hæc de solutione Auri ejusque efficaciâ &

operatione per salem meum Mirabilem in præ
sentiâ sufficiunt. Quod ad cæterorum Metallo
rum solutionem attinet, non necesse est prolix
verbis ejusdem mentionem facere, aut magnu
de eâ volumen conscribere, cum ex antedictis fa
cilè quis conjicere queat ejusmodi Solutiones Sa
lis Mirabilis beneficio factas corrosivis illis lon
ge meliores esse. Vitriola Veneris ejus ope para
ta Vegetabilibus non nocent, sicuti Vitriolu
vulgare, quod omnibus obest, eademque corro
dendo necat. Vitriolum verò Sale Mirabili cor
fectum crescendi facultatem in Vegetabilibu
mirificè promovet, adeò ut Lunares, Venerea
Martiales, Ioviales, Mercuriales & Saturnin
herbæ produci queant, mirabilium effectoru
operatrices futuræ, in primis si facultates veg
tabiles & crescentes Lunarium herbarum Sa
Lunæ, Venerearum Sale Veneris, Martialiu
Sale Martis, Iovialium Sale Iovis, Saturninaru
Sale Saturni, & Mercurialium Sale Mercurii a
geantur, & promoveantur.

Sapientibus satis multa dicta sunt: Qui ver
hactenus dicta captu suo apprehendere nequi
Asinus est, & Vervex indignus, cui tam pretio
arcana offerantur.

Ex hoc fundamento diligens Medicus long
alium medendi modum eruere, & talia sibi med
camenta parare posset, quibus honores & op
consequeretur. Hactenus à multis annis obse
vavi, quasnam sibi herbæ facultates & vir
ac

ciscere soleant, si ex subrubrâ terrâ Martia-
enascantur, Martiales nimirum qualitates,
& proprietates, licet anteà non Martialis,
si Solaris, Lunaris, Venereæ, Iovialis, Mer-
rialis aut Saturninæ proprietatis, & naturæ
erint.

Quantò magis verò herbarum innata Natura
proprietas roboraretur, & augeretur, si fimo
imalium non nutrirentur, sed arenæ potius
ræ immitterentur, & Sale Mirabili Metallo-
im virtutibus imprægnato rigarentur, & ex eo
escendi facultatis promotionem acquirerent.
ongè aliæ profectò herbæ, mirabilium virium
virtutum multò aliarum, colorumque odo-
mque atque saporum longè aliorum enasce-
ntur, quàm vulgares ex imo Animalium, &
le illo terræ simplici enasci solent.

Hoc medio cunctarum herbarum seminibus conciliaposset attractiva facultas adeò fortis, ut magnetica Astrales virtutes & influentias ad se attracturæ, & ità as vires aucturæ essent, ut iisdem sine omni præparaone, & cum summa admiratione omnes morbi sanari ossent. NB. Necesse autem esset, ut quis herbarum aturam exactè calleret, quò facultates vegetantes & escentes herbarum Solarium Aureo, Lunarium Luna, Iovialium Iovialı, Venerearum Venereo, &c. Sale l vegetationem & crescendi promptitudinem promoere nosset, nec omnia omnibus sine ullâ consideratione iiscerei, quod proculdubio successu sperato remoram bjecturum esset.

Hæc velim accuratè mediteris, ut secreta & arcana naxima, in recessu suo ea habentia, quæ Mundo perersissimo revelari nolunt. Sapienti sat: Plura non addo.

do. Nullum verò mihi dubium est, quin hæc mei Sal
Mirabilis revelatio temporis progressu diligentibus M
dicis accepta sit futura, & tantum commodi allatura, u
ægros solandi & curandi gratiâ multum adhuc boni ec
dem effecturi sint. Omnia tempus habent; sicuti
hoc arcanum, quod suo tempore in vigore erit. Noli
autem, ut quisquam sibi persuadeat, se mei Salis Mir
bilis confectionem confestim ex me expiscaturum est
Ingratis porcis margaritas non objiciam, sed amicis re
servabo. Ne autem Osoribus, & ignorantibus Irrisorib
meis fenestra aperiatur ad me criminandum & calun
niandum, quasi ejusmodi salis parandi ipse rudis &
gnarus essem, constitui diversis Viris prudentibus nc
solum ipsius salis, sed etiam eorum Salium, qui jam Au
ri, Argenti, aliorumque Metallorum viribus imbuti sun
portiunculas aliquas tradere, ut omni tempore Veritat
testimonia luculenta exhibere queant. Herbas vero ipsa
Metallicas faciam, ut in promptu habeam, & aliis c
stendam.

Non est igitur, ut mihi quis literis suis negotium face
sat, aut Salem illum, & Medicamenta alia à me peta
Nemini enim vel minimum tradam, nisi illi quem nove
ro, & cui familiaris sum.

Summæ gratiæ sunt habendæ Deo Omnipotenti, qu
tot magnalium præsentem hunc Mundum indignissi
mum participem reddit. Quæsivi, & viam aliis aperu
Alius item quærat, & monstratam ingrediatur, ut faci
liore labore vestigiis meis insistens Lumen Naturæ ma
jus consequatur.

Ut autem nihil omninò eorum, quæ ad bonam instit
tutionem & doctrinam pertinent, ac salis gloriam &
honorem concernunt, reliquum faciam, auctarii loc
addam adhuc unum testimonium infallibile, quod ve
imperitissimo cuivis evidentissimè ob oculos ponet, c
mnem fertilitatem in solo sale consistere, ac prætiosiss
mum totius Mundi thesaurum ad bonam corporis vale
tudinem

tinem, & opes ampliſſimas conquirendas in eodem latare.

Fertilitas quidem ipſa jam in præcedentibus plurimis timoniis demonſtrata eſt: Sed quoniam Prophetæ Eliſi hiſtoria non ineptè his meis dictis convenit, & luculeto teſtimonio eſſe poteſt, eam hîc adjungere operæptium duxi. Lib. II. Regum, cap. 19. hæc leguntur rba: Et viri civitatis dicebant Eliſæ: *En bonum eſt bitare in hac civitate, ſicut Dominus videt; ſed aqua eſt la, & terra circumjacens ſterilis eſt. Afferte mihi huc*, uit ille, *novam pateram ſale repletam.* Hâc allatâ lt ad ſcaturiginem, in quam ſalem injiciebat dicens: *Dicit Dominus; Hanc aquam ſanavi; Nulla impoſteri mors aut ſterilitas inde orietur*: Ità aqua eſt ſanata que ad hanc horam ſecundum verbæ Eliſæ, quæ locutus eſt.

Ut maximum hoc myſterium melius intelligatur, neſſariò priùs ipſa hiſtoria aliquantum conſideranda erit, quâ innoteſcet, quo pacto Eliſæ ſal adeò fortis evaſerit ut mortem expulerit, & aquam bonam, ipſamque ſterilem terram fertilem reddiderit.

Cum Elias in cœlum avehendus eſſet, Eliſæ dixit; Petà me, quod tibi faciam, antequam abs te avellar. Ab là petiit Eliſa, ut ſibi ſuum ſpiritum duplum concederet. Reſpondebat Elias, *durum eſt, quod petiiſti: Si abs te ablatum videre poteris, voti compos eris, ſin minus, nihil obtinebis.* Cum autem à ſeinvicem diſcederent, & ipſe loqueretur, ecce venit igneus currus cum ineis equis, qui utrumque ſeparabat. Sic Elias igneo curu in cœlum vectus eſt: Eliſa autem hoc videns clamabat; *Mi Pater, Mi Pater,* &c. Auſculta igitur; Cur las Eliſæ dicebat: Si me videris, quando abs te ablatus ero, voti tui compos eris alias non? Cur autem hac condione? Annon Elias pro arbitrio ſuo Eliſam compotem ti reddere potuiſſet? Forſan admodum facilè. Sed Eis hoc facere noluit ſine medio aliquo, quia Eliſa prius

à cœ-

à cœlesti igne, quo ab Elia separabatur, dupliciter salie dus erat: Nam Ignis Salem parit, Ignis cœlestis Cœl stem, & Ignis Elementaris Elementarem Salem.

Ignis hic, qui Eliam ab Elisa sejunxit, Cœlestis erat gnis, cœlestem salem in Elisa operatus, & quidem ad fortiter, ut fide sua mortem abegerit, & aquæ bonit tem, terræq; fertilitatem reddiderit. Proculdubio pat ra plena salis terræ tantum spatium fertile non reddid set, nisi Virtus Divina, sive Sal Divinus in ipso tantâ cop fuisset, & hoc miraculum præstitisset. In ipso facto aute salem tanquam medium quoddam adhibuit, Eliam imit tus, qui Igne usus est. Pius hic Propheta Elisa probè à s Magistro Propheta Elia igne Cœlesti, tanquam Cœle sale salitus & conditus est, usq; ad intima etiam ossa, qu si Divino sale non fuissent conspersa, post ejus obitum morte non suscitassent defunctum, qui ipsa attigera Sine sale nulla vita est: salis est mortem vincere, ut sup docuimus. Ideò Christus ex mero Sale Divino, & ig Divino natus, cum inter vivos adhuc ambularet, tot mo tuos resuscitavit, & post mortem suam omnes eos vi ficat, qui in ipsum credunt, vivificantem ejus salem D vinum quærunt, & gustare cupiunt, quos omnes ab terna morte conservat: In hac historia nostris oculis su jicitur Lumem Æternum & Divinum, ac Naturale, lic utrumque à paucis cernatur, eò quod corda ipsoru horrenda cœcitate obscurata & indurata sunt.

Talibus autem mysteriis utrumq; Testamentum Vet & Novũ referta sunt, ità ut audacter affirmare ausim, mnes animæ & corporis thesauros in S. Scriptura perf ctè reperiri, nec ulla Ethnicorum Philosophorũ lectior si velimus, nobis opus esse. Addimus autem hoc unu Dei solius esse, oculos aperire illis, qui Divina & Natu lia mysteria nosse debent & cupiunt. Sine Divina en illuminatione cuncta tenebris sepulta & mortua sunt.

Veritas hæc omnium Ludionum, & Agyrtarum Diab licas cavillationes & calumnias disjicit. Quis autem illo se ipsi opponet, & fertilitatem aliunde quàm à sale pete

Ne

mo equidem ut credo, nisi profligatissimus ille Farne-
cum perditissimis suis assectis, qui volunt & statuunt,
sem non pinguefacere, sed ipsum simum, cum tamen
ori, & non posteriori hoc acceptum ferendum sit.
quàm turpiter autem se dant Asinini hi fratres ignoran-
, ab ipsa Veritate evidentissima, quæ vel manibus
pari potest, putidorum suorum mendaciorum convi-
, quibus impura & impudica sua ora satis superq; ob-
ata esse spero. Acquiesco igitur hâc demonstratione,
à me satis evidenter probasse puto, salem & solem no-
ssimas Dei Creaturas esse, ipsumq; salem jure ac me-
o maximum Mundi thesaurũ, maximaq; divitias à me
ellari, quia more loquendi terreno nihil fertilitate ex-
tabilius esse potest. Omnis fertilitatis origo est sal, sa-
origo sol, solis autem Deus omnium rerum Creator,
us nomini sit honos & gloria in æternum, Amen.

Quanquam autem hæc demonstratio, quæ evidentissi-
, salem in Mundo thesaurum maximum esse, demon-
t, clarissima, & extrà omne dubium posita sit, nullum
nen mihi dubium est, quin avaris non sit satisfactura,
ò dicturis: Ubinam manet Lapis Philosophorum,
em totius Mundi maximum thesaurum æstimatum abs
expectaveramus, ut eo cognito & acquisito sump-
osam vitam degere possemus? Sed expecta quæso,
ice, donec alquis veniat, & sordidos Eucliones tanti
ni participes reddat. Num putas, si ejus compos essem,
tam claris verbis tantum mysterium descripturũ esse,
t terræ fertilitatem descripsi. Minimè gentium. Neque
am illud faciendi potestas mihi data est, quandoquidem
mo nemini ea dare potest, quæ non sua, sed Dei sunt.
tamẽ pius Veritatis Inquisitor ad tanti momenti opus
qua saltẽ manuductione introducatur, non possũ quin
vum illud lumẽ per Divinam gratiam mihi concessum
endam, & in aperto statuam: Si modo ipse non ha-
erit Noctuæ oculos, Lumen Naturæ vitantes, & ipsius
endorem non ferentes, quibus si caruerit, fieri non po-
it, quin oculis apertis Veritati vitæ & cognitæ fidem

ad-

adhibiturus sit. De tanto Opere autem hæc est sententi
mea, fieri omninò posse, ut nobilissima margarita, univer
salis nimirum Medicina, & Lapis Philosophorum ægr
Hominum, & Metallorum corpora pristrinæ sanitati re
stituens ex Vulgari Sale paretur. De præparatione mil
ignotâ nihil certi affirmare possum. Fieri illud posse u
credam, multiplex & infallibilis experienria mihi fider
fecit: Eam habeo & conservo, nec ab ea me à quoquar
abstrahi patior, cujus etiam pios lubenti animo partic
pes facerem, si possem, aut auderem. Verum quoniam F
des à solo Deo nobis efficitur, ab eodem precibus quc
que impetranda, & non ab hominibus expectanda est.

Promissis igitur staturus ut demonstrem, Philosophc
rum Lapidem etiam in sale absconditum Artis benefici
erui posse, Divinorum Mysteriorum studioso hoc un
cum peto, ut in scriptis meis nuper editis inquirat ea, qu
de piscículo Echineide memoriæ prodidi, quo pacto n
mirum ex Mari salso extrahi possit jaculo; ibi enim m
nuductionem sufficientem offendet, de qua ut plura h
tradantur, necessarium non est.

Hæc sunt, quæ in Nobilissimi salis honorem adhuc ac
jungere volui. Qui universalis & particularis Medicin
margaritam nobilissimâ intimis penetralibus salis incl
sam esse non credit, ei adjumento esse nequeo. Liberu
est unicuique aliam viam quærere & ingredi.

Si nimis longum non foret, etiam liquidò probaren
ex marinis illis corporibus, Coraliis nimirum, matre pe
larum, conchyliis, cochlearum testis, & similibus alii
si in aquam solvantur, ac postea præcipitentur, corpor
le Aurum extrahi posse, quod propriis meis manibus fe
ci, atque idcircò audacter testari possum.

Sed manum de tabula removeo, quoniam hactent
dicta, hac vice sufficiunt; ex quibus alios adhuc aliqui
boni consequuturos & percepturos esse spero & conf
do: His, omnibusque piis Divinam benedictionem e
anima precor: Amen.

FINIS.